

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์
อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

พิชชาภา เหลืองอ่อน

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

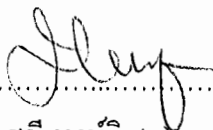
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2559

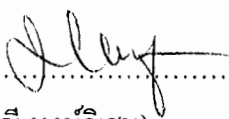
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

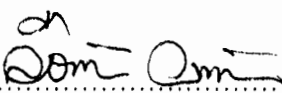
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ พิชชาภา เหลืองอ่อน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

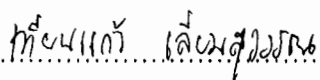
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..........อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.สุณี หงษ์วิเศษ)

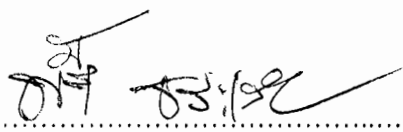
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..........ประธาน
(อาจารย์ ดร.สุณี หงษ์วิเศษ)

..........กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ลือชัย วงษ์ทอง)

..........กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจน์ีย์ ธารเสนา)

วันที่...25...เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ....2559.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์สุณี หงษ์วิเศษ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณ ครู-อาจารย์ทุกท่านที่เคยอบรมสั่งสอนและกรุณาให้ความรู้ให้คำปรึกษากับผู้วิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโบสถ์ ตลอดจนเพื่อนร่วมงานและผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้นิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณบุพการี ที่ให้กำลังใจและช่วยผลักดันในการทำงานนิพนธ์จนสำเร็จ ลุล่วงได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บุพการี บुरพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

พิชชาภา เหลืองอ่อน

57930085: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ/ การบริหารจัดการ/ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

พิชชาภา เหลืองอ่อน: การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (THE MANAGEMENT OF LIVING ALLOWANCE FOR THE ELDERLY: A CASE STUDY OF WAT BOT SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, AMPHOE PHANAT NIKHOM, CHON BURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สุณี หงษ์วิเศษ, ปร.ค. 101 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ รวมรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ และวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 จำนวน 11 หมู่บ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 244 คน โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า และการใช้สถิติพรรณนา และสถิติอนุมาน ในการวิจัย รวมถึงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ด้วยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวม เห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในอันดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ และด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ 2) การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ รายได้รวมต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ และวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ข้อเสนอแนะจากการวิจัย องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ควรเล็งเห็นถึงความสำคัญในปัญหาของประชาชนเป็นหลัก ตลอดจนมีการวางแผนพัฒนาผู้สูงอายุเป็นรายปีเพื่อให้ทราบถึงปัญหา ตลอดจนความต้องการของผู้สูงอายุ แล้วนำมากำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาสวัสดิการการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือสวัสดิการสังคมด้านอื่น ๆ ต่อไป

57930085: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.

(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: MANAGEMENT OF LIVING ALLOWANCE FOR THE ELDERLY/

MANAGEMENT/ GRADUATE SCHOOL OF PUBLIC ADMINISTRATION

PICHCHAPA LUANG-ON: THE MANAGEMENT OF LIVING ALLOWANCE FOR THE ELDERLY: A CASE STUDY OF WAT BOT SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, AMPHOE PHANAT NIKHOM, CHON BURI PROVINCE. ADVISOR: SUNEE HONGWISSET, Ph.D. 101 P. 2016.

The purposes of this study were to examine the management of living allowance for the elderly of Wat Bot Sub-District Administrative Organization, Amphoe Phanat Nikhom, Chon Buri Province and to compare the level of opinions towards the management of living allowance for the elderly as classified by gender, age, status, educational level, number of family members, occupation, source of other income, total amount of monthly income, length of living allowance obtained, and methods of receiving living allowance.

The subjects participating in this study were 244 aging people living in 11 villages in Wat Bot Sub-District Administrative Organization, Amphoe Phanat Nikhom, Chon Buri Province. These elderly were eligible for receiving living allowance based on the payment regulations for the elderly B.E. 2552. A questionnaire with rating scales was used to collect the data. The descriptive and inferential statistical tests, including One-way ANOVA were administered to analyze the collect data. The test of Scheffe was also used to test the differences between pairs.

The results of this study were as follows: 1) It was shown that the subjects agreed with the management of living allowance for the elderly at a high level. Specifically, the item of management relating to the staff giving service was rated at the highest level, followed by the ones relating to facilities, monitoring process, methods of payment of living allowance, and the registration of eligible elderly for living allowance, respectively. 2) Based on the results from the comparisons, it was shown that there were nostatistically significant differences in the level of opinions towards the management of living allowance for the elderly among the subjects with different gender, age, status, educational level, number of family members, occupation, source of other income, total amount of monthly income, length of living allowance obtained, and methods of receiving living allowance. 3) It was suggested that Wat Bot Sub-District Administrative Organization should place an importance on the problems facing people. Policies should be made to accommodate potential problems in a case of emergency. Also, developing plans for the elderly should be made on a yearly basis so that existing problems and needs among the elderly could be identified and used as guidelines for making policies on living allowance or other social welfare services for the elderly

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	20
โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ.....	24
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล วัดโบสถ์ อำเภอนันทนิกม จังหวัดชลบุรี.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
เกณฑ์การแปลผล.....	47
4 ผลการวิจัย.....	49
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ.....	54
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบียร์ยังชีพ ผู้สูงอายุโดยการทดสอบสมมติฐาน.....	59
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผลการวิจัย.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก.....	91
ภาคผนวก ข.....	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	101

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
1 รายได้ในปีงบประมาณที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับย้อนหลัง 5 ปี.....	33
2 สรุปแหล่งที่มาของตัวแปร.....	41
3 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ (n = 244).....	49
4 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ (n = 244).....	50
5 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ (n = 244).....	50
6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 244)....	51
7 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสมาชิก ในครอบครัว (n = 244).....	51
8 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ (n = 244).....	52
9 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ (n = 244).....	52
10 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือน (n = 244).....	53
11 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่ได้รับ เบี้ยยังชีพ (n = 244).....	53
12 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิธีการรับเงิน เบี้ยยังชีพ (n = 244).....	54
13 ภาพรวมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ จำแนกระดับรวม 5 ด้าน (n = 244).....	54
14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ (n = 244).....	55
15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ (n = 244).....	56
16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน (n = 244).....	57
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ (n = 244).....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (n = 244).....	58
19	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ (n = 244).....	59
20	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ (n = 244).....	60
21	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพ (n = 244).....	62
22	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 244).....	63
23	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนสมาชิก ในครอบครัว (n = 244).....	64
24	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอาชีพ (n = 244).....	65
25	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามแหล่งที่มาของ รายได้อื่น ๆ (n = 244).....	66
26	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือน (n = 244).....	67
27	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ย การบริหารจัดการ เบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือน.....	68
28	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระยะเวลาที่ได้รับ เบี่ยงชีพ (n = 244).....	69
29	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ย การบริหารจัดการ เบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระยะเวลาที่ได้รับเบี่ยงชีพ.....	70
30	เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามวิธีการรับเงินเบี่ยงชีพ (n = 244).....	71

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 แผนที่ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี.....	32
3 แผนภูมิเปรียบเทียบรายรับ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2559.....	33

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นการเฉพาะ ตั้งแต่มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 เพื่อกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า รัฐต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลประชาชนในท้องถิ่นและได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุไว้ ดังนี้ คือ มาตรา 53 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรีและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ มาตรา 80 (1) โดยสรุป คือ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ได้แก่ กลุ่มครอบครัวและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และพึ่งพาตนเองได้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2549, หน้า 20, 26)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดบริการสาธารณะแก่ชุมชน รวมทั้งภารกิจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 นั้น ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะไว้หลายด้าน โดยเฉพาะด้านการสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ไว้ในหมวด 2 มาตรา 16 (10) ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลให้การสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

และมาตรา 17 (27) ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตเช่นเดียวกับเทศบาลเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, หน้า 268-270)

ภารกิจที่รับการถ่ายโอนและกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น ย่อมจะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจเพิ่มมากขึ้น และภารกิจหนึ่งที่สำคัญ คือ งานสวัสดิการสังคม งานสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มของปัญหาเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งตามโครงสร้างของประชากรในอีก 10-20 ปี ข้างหน้า ประเทศไทยจะมีประชากรกลุ่มนี้ไม่น้อยกว่า 26.1 ล้านคน จนอาจเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดสวัสดิการสังคมและมาตรการในการรองรับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านความรู้ การจัดการทรัพยากร และบริการทางสังคม รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น ในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สาเหตุสำคัญของการเพิ่มสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2554) คือ

1. การลดลงของภาวะเจริญพันธุ์หรือการเกิดน้อยลง จากข้อมูลอัตราเจริญพันธุ์รวมให้เห็นว่าจำนวนบุตรโดยเฉลี่ยที่สตรีคนหนึ่งมีตลอดด้วยเจริญพันธุ์ได้ลดลงเป็นลำดับ จาก 4.9 คน ต่อสตรี 1 คน ในปี พ.ศ. 2517 เหลือเพียงประมาณ 1.6 คน ต่อสตรี 1 คน ในปี พ.ศ. 2556 และเหลือประมาณ 1.3 คน ในปี พ.ศ. 2576

2. การลดทอนการณ้ตายทำให้อายุคนไทยยืนยาวขึ้น ดูได้จากอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย เมื่อ 50 ปี ก่อน อายุคาดเฉลี่ยของเพศชายประมาณ 55 ปี เพศหญิงประมาณ 62 ปี แต่ปัจจุบัน (พ.ศ. 2557) อายุคาดการณ้เฉลี่ยได้เพิ่มสูงขึ้น โดยเพศชายประมาณ 72 ปี เพศหญิงประมาณ 79 ปี และอีกสิบปีข้างหน้า อายุคาดเฉลี่ยของเพศชายประมาณ 76 ปี และเพศหญิงประมาณ 83 ปี

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ประชากรวัยเด็กลดลงอย่างรวดเร็วจนนำมาสู่การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรสูงอายุ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558-พ.ศ. 2573 จะเห็นว่า ภาพรวมประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์ “สังคมสูงวัย” (Aged society) และในอีก 10 ปีข้างหน้าจะเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Completed aged society) ในปี พ.ศ. 2556 จากข้อมูลประชากรของสำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง พบว่า ประชากรที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีจำนวนถึง 8,734,101 คน และดัชนีการสูงวัยอยู่ที่ร้อยละ 68.77 โดยจังหวัดที่มีดัชนีการสูงวัยมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ ลำปาง (121.79%) ลำพูน (116.48%) และแพร่ (116.47%) ส่วนจังหวัดที่มีดัชนีการสูงวัยน้อยที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ นราธิวาส (36.17%) กระบี่ (37.62%) และยะลา (37.67%) ส่วนจังหวัดชลบุรีมีจำนวนผู้สูงอายุเพศชาย จำนวน 66,139 คน เพศหญิง จำนวน 87,222 คน รวมทั้งสิ้น 153,361 คน และคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2563 จำนวนผู้สูงอายุของจังหวัดชลบุรีจะเพิ่มขึ้นเป็น 185,900 คน

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ ดังนี้ ในระเบียบนี้ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล “ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย และไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ ผู้รับเงินเบี้ยยังชีพตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย หรือกรุงเทพมหานคร ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ (บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2555)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบคุณสมบัติและหลักฐานของผู้สูงอายุที่ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากข้อมูลทางทะเบียนราษฎรแล้วให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานที่อื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ กำหนด สำหรับเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้จัดส่งรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ให้อำเภอและจังหวัดทราบตามลำดับ และให้จังหวัดรวบรวมส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบต่อไป

ระเบียบนี้ได้กำหนดวิธีการจ่ายเงินและการสิ้นสุดการได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้แก่ผู้มีสิทธิ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเป็นรายเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง ในอัตราเดือนละ 500 บาท คือ จ่ายเป็นเงินสดหรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ในนามผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือจ่ายเป็นเงินสด หรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นลายลักษณ์อักษร

สิทธิการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสิ้นสุดลงในกรณี que ถึงแก่กรรม ขาดคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและแจ้งสถานะสิทธิการขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ กรณีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุดังกล่าวสิ้นสุดลง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องสั่งระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสำหรับบุคคลผู้นั้นทันที นโยบายนี้ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวาง ถ้าหากผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารของรัฐบาลเมื่อบริหารงานครบ 1 ปี (เดือนมกราคม พ.ศ. 2553) ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศคมนาคมเปิดเผยเห็นช้ว่า นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้นได้รับการตอบรับอย่างดี

ภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนดังกล่าว ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ที่มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 (มาตรา 66) ได้แก่ อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 69/1) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุข ของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, หน้า 188-189)

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการจ่ายเงินสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ จำนวน 624 คน ภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล วัดโบสถ์ มีพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 11 หมู่บ้าน 10,703.15 ไร่ หรือ 17.25 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรทั้งสิ้น 3,026 คน แยกเป็นชาย 1,450 คน เป็นหญิง 1,576 คน มีจำนวนครัวเรือน 1,010 ครัวเรือน ความหนาแน่นเฉลี่ย 147 คน ต่อตารางกิโลเมตร (องค์การบริหารส่วนตำบล วัดโบสถ์, 2559)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะของพนักงานส่วนตำบล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในส่วนของการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีความประสงค์จะศึกษาการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล วัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยทำการศึกษาในประเด็นปัญหา ด้านการขึ้นทะเบียน ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน สนองตอบต่อความต้องการของผู้รับเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล วัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ รวมรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับ เบี้ยยังชีพ และวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ

สมมติฐานของการวิจัย

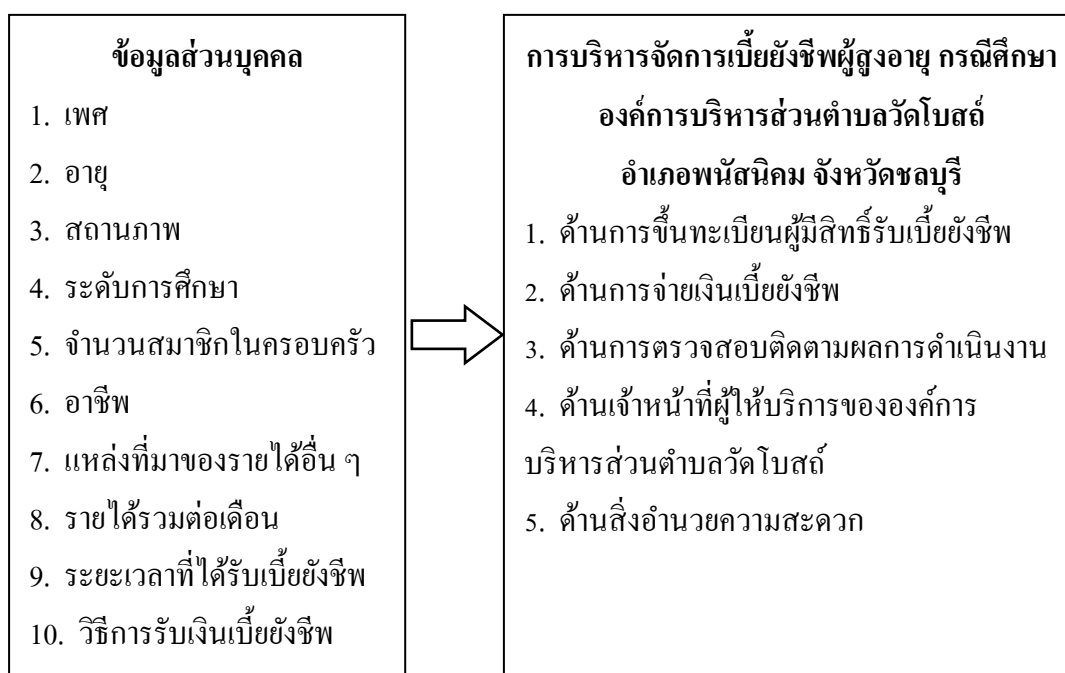
1. ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
2. ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
3. ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
4. ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
5. ผู้สูงอายุที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
6. ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
7. ผู้สูงอายุที่มีแหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
8. ผู้สูงอายุที่มีรายได้รวมต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
9. ผู้สูงอายุที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
10. ผู้สูงอายุที่มีวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ตามแผนยุทธศาสตร์สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.) (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.), 2555) จึงได้ที่มาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา พัฒนาและปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
2. เพื่อทราบแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ผู้รับผิดชอบพัฒนาการบริหารจัดการให้ถูกต้องตามความต้องการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษารั้ครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

2. ขอบเขตด้านประชากร

ทำการศึกษาประชากร คือ ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 624 คน มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 244 ราย คำนวณ โดยสูตร Yamane (1973, p. 1088) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95%

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยกำหนดทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเมษายน พ.ศ. 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อเทคนิคการทำงานให้สำเร็จ โดยมีกระบวนการวางแผนการจัดองค์การของสมาชิกในองค์การและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดสรรให้ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ หมายถึง กระบวนการรับขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุรายใหม่ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี กำหนด
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ หมายถึง การจ่ายเงินให้แก่ผู้สูงอายุไม่เกินวันที่ 10 ของทุกเดือน
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน หมายถึง การตรวจสอบและติดตามผลการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ หมายถึง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ในการให้บริการแก่ผู้มาติดต่อเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และสถานที่สำหรับให้บริการแก่ผู้มาติดต่อเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัญชาติไทย เป็นผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียนบ้าน
2. มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป (ในกรณีที่ทะเบียนราษฎรระบุเฉพาะปีเกิด ให้ถือว่าบุคคลนั้นเกิดในวันที่ 1 มกราคมของปีนั้น)
3. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
4. ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใด

ในลักษณะเดียวกัน ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ ยกเว้นผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย และระเบียบกรุงเทพมหานคร

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หมายถึง สวัสดิการรูปแบบหนึ่งของภาครัฐที่จัดสรรให้แก่ผู้สูงอายุ ตามสิทธิ์ที่ได้รับการอนุมัติรายชื่อ เพื่อสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายให้กับผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน หรือหมู่บ้านต่าง ๆ ทั่วประเทศให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและชุมชนได้ปกติตามอัธยาศัย โดยมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบล วัด โบสถ์ อำเภอ พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เป็นผู้จ่ายให้ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ที่ได้รับผ่านบัญชีเป็นรายเดือน โดยแบ่งตามช่วงอายุตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2554 งบประมาณ พ.ศ. 2555 ในยุครัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี คือ

อายุ 60-69 ปี ได้รับคนละ 600 บาท ต่อเดือน

อายุ 70-79 ปี ได้รับคนละ 700 บาท ต่อเดือน

อายุ 80-89 ปี ได้รับคนละ 800 บาท ต่อเดือน

อายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับคนละ 1,000 บาท ต่อเดือน

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง นักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล วัด โบสถ์ อำเภอ พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล วัด โบสถ์ หมายถึง นักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านในเขตตำบล วัด โบสถ์ อำเภอ พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล วัด โบสถ์

ผู้นำชุมชน หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตตำบล วัด โบสถ์ อำเภอ พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มอบอำนาจ หมายถึง การมอบหมายให้ผู้อื่นรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแทนตนเอง

เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล วัด โบสถ์ หมายถึง ข้าราชการและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล วัด โบสถ์ อำเภอ พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

อาชีพ หมายถึง การทำงานเป็นผู้รับจ้างหรือเจ้าของกิจการ โดยมีรายได้ตอบแทนเป็นรายเดือนหรือรายครั้ง

รายได้อื่น ๆ หมายถึง การได้รับเงินนอกเหนือจากการประกอบอาชีพที่มีรายได้ตอบแทนเป็นรายเดือนหรือรายครั้ง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากเอกสาร บทความ งานวิจัย งานนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ ตามหัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. โครงการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ
5. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์

อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล

ปัจจุบันมีการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพ (Effectiveness) กันอย่างแพร่หลายและมีการนิยามความหมายแตกต่างกัน โดยมีการใช้หลักเกณฑ์มาประกอบกัน โดยมีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามต่าง ๆ กัน ดังนี้

ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย 4 ประการ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในองค์การ (Integration) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม (Adaptability) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสังคม (Social relevance) และผลผลิตขององค์การ (Productivity) (อรุณ รัชธรรม, 2525, หน้า 12)

Georgopoulos and Tanenbaum (1957 อ้างถึงใน กรณี กิริติบุตร, 2529, หน้า 65) ได้ให้ทัศนะว่า ประสิทธิภาพขององค์การ (Organizational effectiveness) หมายถึง ความมากน้อย (Extent) ของการที่องค์การในฐานะเป็นระบบทางสังคมสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ได้โดยทรัพยากรและหนทางที่มีอยู่ โดยไม่ทำให้ทรัพยากรและหนทางเสียหาย และโดยไม่สร้างความตึงเครียดที่ไม่สมควรแก่สมาชิก ซึ่งมาตรการที่ใช้ในการวัดประสิทธิผลขององค์การตั้งอยู่บนวิธีการและเป้าหมาย (Means and ends) โดยเกณฑ์บ่งชี้ในการวัดประสิทธิผล คือ ความสามารถในการผลิตขององค์การ ความยืดหยุ่นขององค์การในรูปของความสำเร็จในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงภายในองค์การ และความสำเร็จในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นนอกองค์การ และการปราศจาก

ความกดดัน หรือการขัดแย้งรุนแรงระหว่างกลุ่มย่อยในองค์กรระหว่างหน่วยงานในองค์กร Schein (1970, p. 177) มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง สมรรถนะ (Capacity) ขององค์กร ในการที่จะอยู่รอด (Survival) ปรับตัว (Adapt) รักษาสภาพ (Maintain) และเติบโต (Grow) ไม่ว่าองค์กรนั้นจะมีหน้าที่ใดที่ต้องการให้ลุล่วง นอกจากนี้ยังให้ข้อสังเกตว่า (กรณี กิริติบุตร, 2529, หน้า 6-7) นักทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรในยุคต้น ๆ พอใจที่จะกล่าวถึงเพียงเรื่อง “การแสวงหา ผลกำไรสูงสุด” (Profit maximization)

“การให้บริการที่มีประสิทธิภาพ” “ผลิตผลสูง” (High productivity) และ “ขวัญพนักงานดี” ว่าเป็นเกณฑ์วัดประสิทธิผลที่เพียงพอแล้ว แต่ปรากฏว่าเกณฑ์เหล่านี้ไม่เพียงพอที่จะอธิบาย ความเป็นจริงที่พบต่อมาว่า องค์กรซึ่งชอบด้วยเหตุผล (Rational) มีพฤติกรรมที่นำไปสู่ ความไม่มีประสิทธิผล ถ้าเกณฑ์เดียวที่องค์กรนั้นใช้ คือ การให้บริการที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า องค์กรมีหลายหน้าที่ (Multiple functions) ที่จำเป็นจะต้องได้รับการปฏิบัติให้ครบถ้วน ตลอดจน มีหลายเป้าหมาย (Multiple goals) ซึ่งบางเป้าหมายอาจขัดแย้งกับเป้าหมายอื่น เช่น องค์กรที่เป็น มหาวิทยาลัย โรงพยาบาลที่เป็น โรงเรียนแพทย์หรือทัศนสถาน ล้วนมีหลายหน้าที่หรือหลายเป้าหมาย ทุกเป้าหมายเป็นเป้าหมายเบื้องต้น (Primary) มหาวิทยาลัยต้องสอน และในขณะเดียวกันก็ต้อง สร้างความรู้ที่เชื่อถือได้ด้วย การวิจัย โรงพยาบาลที่เป็น โรงเรียนแพทย์ก็ต้องดูแลรักษาคนไข้ และให้โอกาสการเรียนรู้แก่แพทย์ฝึกงาน ทัศนสถานก็ต้องเก็บตัวอาชญากรไว้เสียจากสังคม ในขณะเดียวกันก็ต้องให้โอกาสฟื้นฟูอาชีพให้เป็นพลเมืองดีต่อไปเมื่อส่งกลับเข้าสังคม ดังนั้น ประสิทธิภาพขององค์กรจะถูกตัดสินด้วยผลการปฏิบัติงานในหน้าที่หนึ่งหรือทั้งสองหน้าที่ แยกออกจากกันหรือจากการผสมผสานกันหลายหน้าที่

ประสิทธิผลขององค์กร ตามแนวความคิดตั้งแต่ดั้งเดิมเป็นความพยายามที่จะเพิ่มพูน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง (Segmentation) การปฏิบัติงาน ขององค์กรเกือบโดยเด็ดขาด ทำให้ขาดความร่วมมือร่วมใจ ตลอดจนไม่อาจริเริ่มสร้างสรรค์ และไม่อาจจัดการกับความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ได้ จึงเกิดแนวคิดที่ตรงกันข้ามกับแนวคิดดั้งเดิม คือ แนวความคิดแบบผสมผสาน (Integration approach) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลง และการเสริมสร้างสิ่งใหม่ ๆ โดยมองภาพรวมว่ามีสิ่งใดเกี่ยวข้องในขอบเขตที่กว้างขวาง และเชื่อมโยงสิ่งที่เกี่ยวข้องนั้นเข้าด้วยกัน ลักษณะของแนวความคิดนี้ จะไม่หลบเลี่ยงความขัดแย้ง แต่จะมองสิ่งขัดแย้ง (Conflicts) เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องเผชิญและแก้ไข เพื่อนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น แนวทางนี้จึงเป็นพลวัต (Dynamic) มีเป้าหมายอยู่ที่การพยายามทำงานให้ สำเร็จด้วยดี (วชิษฐ์ จำนวนศักดิ์, 2530, หน้า 256-257)

ประสิทธิผลขององค์การ หมายถึง ความสามารถขององค์การในการบรรลุเป้าหมาย ที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สมาชิกเกิดความพอใจในงาน และองค์การโดยส่วนรวม สามารถปรับตัว และพัฒนาเพื่ดำรงอยู่ต่อไปได้ (มัทนาพร สุวรรณเรือง, 2536, หน้า 24-27)

นอกจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมายอันเป็นความมีประสิทธิภาพโดยทั่วไปแล้ว การประเมินประสิทธิผลอาจพิจารณาได้จากคุณภาพของผลผลิตหรือบริการพื้นฐานขององค์การ หรือความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการขององค์การ ความพร้อมหรือความเป็นไปได้ ในการปฏิบัติงานที่เฉพาะเจาะจงเมื่อถูกขอร้องให้ทำ ผลตอบแทนหรือผลกำไรที่ได้รับ จากการผลิตสินค้าและบริการ เป็นต้น

ดังนั้น กิจกรรมขององค์การที่เป็นเครื่องตัดสินการปฏิบัติงานขององค์การว่ามีประสิทธิผล หรือไม่ จึงประกอบไปด้วยกิจกรรมต่อไปนี้ คือ การได้มาซึ่งทรัพยากรที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน การใช้ปัจจัยนำเข้าอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับผลผลิต ความสามารถในการผลิตสินค้า หรือบริการขององค์การ การปฏิบัติงานด้านเทคนิควิชาการและด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ การลงทุนในองค์การ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กับพฤติกรรมในองค์การ และการตอบสนอง ความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกันของบุคคลและของกลุ่ม (จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์, 2530, หน้า 243)

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น พอที่จะสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง ความสามารถขององค์การในฐานะเป็นระบบหนึ่งของสังคมในการใช้ทรัพยากรบริหารอย่างคุ้มค่า และได้ประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การ ทำให้ผู้รับบริการ จากองค์การพึงพอใจในงานและองค์การ สามารถปรับตัวและพัฒนาให้ดำรงอยู่ต่อไปได้ (ไชยวัฒน์ รัตนดาตยา, 2538, หน้า 24-27)

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน

ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานนั้น คือ ผลสำเร็จอันเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิบัติงาน ตามโครงการหรือแผนงานนั้นตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ได้ตั้งไว้หรือได้คาดหวังไว้ โดยหากนำมาศึกษาแล้วจะพบว่า ประสิทธิภาพนั้น หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นแล้ว ตัวเราคิด หรือวางแผนที่จะประกอบกิจการใดแล้วสามารถทำกิจการนั้นให้สำเร็จได้ตามที่คิดหรือวางไว้ เรียกว่า การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพ แนวความคิดสมัยใหม่ในการจัดกิจการงานจะเริ่มต้น ที่การตั้งจุดสำเร็จของงาน คือ ในการวางแผนงานนั้น ณ จุดเริ่มต้นของงานจะมีการตั้งเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์กันว่าผลสำเร็จที่เราต้องการนั้นคืออะไร เช่น การวางแผนงานของธนาคารพาณิชย์ อาจกำหนดให้รับผิดชอบแผนงานแต่ละแผนกตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานของตนในช่วง

ระยะเวลาหนึ่งมาก่อน เป็นต้นว่าตั้งเป้าเงินฝากในงวดการบัญชีหนึ่ง (6 เดือน) ว่าจะต้องหาเงินฝากได้จำนวนเท่านี้เท่านี้บาท สมมติว่าฝ่ายจัดการกำหนดให้ผู้จัดการสาขาแห่งหนึ่งต้องหาเงินฝากในงวด 6 เดือนนี้เป็นเงิน 100 ล้านบาท การตั้งเป้าหมายดังกล่าว ณ จุดเริ่มต้น ก่อนลงมือปฏิบัติจริง เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสาขาจะต้องรับผิดชอบทำให้สำเร็จ และจัดการสาขานั้นสามารถหาเงินฝากในงวดบัญชีนั้นได้ครบหรือได้มากกว่า 100 ล้านบาท ความสามารถนี้แปลความหมายได้อีกอย่างหนึ่งว่า การปฏิบัติงานของผู้จัดการคนนั้นมีประสิทธิผล (เจริญ ฤษฏาวัดย์, 2527, หน้า 42-43 อ้างถึงใน อเนก ณ นคร, 2538, หน้า 7-8)

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การที่ดำเนินโครงการหรืองานอย่างหนึ่ง อย่างเป็นผลแล้ว และปรากฏว่าผลเกิดขึ้น (Outcomes) หรือผลผลิตที่เกิดขึ้น (Output) ณ ระดับหนึ่ง ระดับใดที่เป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีการใช้ทรัพยากร (Resources) หรือปัจจัยนำเข้า (Inputs) มากน้อยเพียงใด ถ้าใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้มาดำเนินการในโครงการหรืองานใด น้อยที่สุด และผลที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ การดำเนินโครงการนั้น จะมีประสิทธิผลสูงสุด (ทั้งนี้ โดยการเปรียบเทียบโครงการแต่ละโครงการที่สามารถดำเนินการแล้ว บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดได้เหมือนกัน) ในทางตรงกันข้าม โครงการใดแม้ว่าจะสามารถดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้เหมือนกันก็ตาม แต่ใช้ทรัพยากร หรือปัจจัยนำเข้ามากกว่าโครงการอื่น ๆ โครงการนั้นก็ไม่ใช่โครงการที่มีประสิทธิผลสูงสุด เช่น องค์การนาโต (NATO) ซึ่งเป็นองค์การทางการทหารกำลังพิจารณาว่าจะใช้เครื่องบินทิ้งระเบิด แบบใดดีที่จะสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ในการเข้าทำลายเป้าหมายข้าศึกได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในทางปฏิบัติอาจจะมีเครื่องบินหลายแบบให้เลือก โดยแต่ละแบบจะมีประสิทธิภาพ ในการทำลายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ในที่สุดแล้วการตัดสินใจ เลือกเครื่องบินแบบใดมีประสิทธิภาพในการทำลายน้อยที่สุดสามารถตอบสนองเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ และเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด นั่นคือ การเลือกเครื่องบินตามความหมายของประสิทธิผลสูงสุด โดยพยายามให้มีค่าใช้จ่ายต่ำสุดและสามารถตอบสนองเป้าหมายตามที่ต้องการได้ (อเนก ณ นคร 2538, หน้า 8-9 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534, หน้า 322)

สำหรับวิธีในการทดสอบการบริหารที่ดีก็คือ การดูความสามารถในการจัดองค์การ (Organize) และการใช้ทรัพยากรที่ทำได้ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และรักษาระดับการปฏิบัติ ที่มีประสิทธิผลไว้ให้ได้ สิ่งสำคัญในที่นี้ คือ ประสิทธิภาพ หรือ Effectiveness ซึ่งในปัจจุบัน มักเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าแนวความคิดเรื่อง ประสิทธิภาพ คือ ตัวการที่จะเป็นเครื่องมือ ตัดสินในขั้นสุดท้ายว่าการบริหารและองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่ เพียงใด อย่างไรก็ตาม คำว่าประสิทธิผลยังมีความแตกต่างกันอยู่ในความเข้าใจของนักวิชาการต่างสาขา

สำหรับนักเศรษฐศาสตร์หรือนักวิเคราะห์ทางการเงิน ประสิทธิภาพขององค์กร (Organization effectiveness) มีความหมายอย่างเดียวกันกับผลกำไร (Profit) หรือผลประโยชน์จากการลงทุน (Return on investment) สำหรับผู้จัดการฝ่ายผลิต ประสิทธิภาพมักหมายความถึง คุณภาพหรือปริมาณของผลผลิตที่เป็นสินค้าหรือบริการ สำหรับนักวิทยาศาสตร์การวิจัยประสิทธิภาพอาจถูกตีความในรูปของจำนวนสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ หรือผลผลิตใหม่ ๆ ขององค์กร และสำหรับนักสังคมศาสตร์ ประสิทธิภาพมักหมายความถึง คุณภาพของชีวิตการทำงาน (กรณี มหานนท์, 2529, หน้า 2) นอกจากนี้ยังมีความเห็นอีกว่า ประสิทธิภาพขององค์กรจะมีขึ้นได้ ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ว่า องค์กรสามารถทำประโยชน์จากสภาพแวดล้อมจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดที่อยู่เบื้องหลังควบคู่กับประสิทธิภาพ คือ ความมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง การมีสมรรถนะสูง สามารถมีระบบการทำงานที่ก่อให้เกิดผลได้สูง โดยได้ผลผลิตที่มีมูลค่าของทรัพยากรที่ใช้ไป (ธงชัย สันติวงศ์, 2533, หน้า 314)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ประสิทธิภาพ จึงหมายถึง ชีตความสามารถของการบรรลุวัตถุประสงค์นั่นเอง แนวความคิดของสาขาวิชาการทำให้เกิดความคิดที่แตกต่างกันต่อวิธีการในการปรับปรุง ประสิทธิภาพขององค์กรให้ดีขึ้น โดยที่นักวิชาการหรือนักบริหารต่างสาขาต่างก็มองด้วยสมมุติฐานของตนเท่านั้น เช่น จัดการและนักวิเคราะห์องค์กร (Organization analysts) มักคิดว่า มีหลักเกณฑ์ในการประเมิน (Evaluation criteria) ความมีประสิทธิภาพขององค์กรเพียงอย่างเดียวเท่านั้น คือ วัดจากผลกำไร ซึ่งก็ปรากฏว่าไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดที่ถูกต้องอย่างเดียวได้ เพราะไม่มีองค์กรไหนสามารถจะอยู่รอด (Service) ในระยะยาวได้ ถ้าหากองค์กรมุ่งแต่จะสนองตอบเป้าหมายในการแสวงหากำไรแต่ประการเดียว โดยไม่สนใจต่อความต้องการและเป้าหมายของคนในองค์กรและของสังคมส่วนรวมได้ นอกจากนั้นยังมีองค์กรหลายประเภท เช่น หน่วยงานราชการ และหน่วยสังเคราะห์ต่าง ๆ ซึ่งไม่มีความมุ่งหมายที่จะแสวงหากำไรแต่อย่างใด นอกจากนี้ องค์กรยังมักจะมุ่งทำงานเพื่อเป้าหมายหลายประการ (Multiple goals) ดังนั้น ความพยายามที่จะประเมินประสิทธิภาพขององค์กรจึงจำเป็นต้องครอบคลุมถึงตัวแปรหรือบรรทัดฐาน (Criteria) หลายประการ เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กรอย่างแท้จริง (อเนก ณ นคร, 2538, หน้า 10)

ในเรื่องนี้ Gibson และคณะเสนอว่าวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการพยายามสร้างประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นในองค์กร คือ การใช้แนวความคิดพื้นฐานในทฤษฎีระบบเข้ามา เป็นเครื่องมืออธิบายแนวความคิดเรื่องประสิทธิภาพ ทฤษฎีระบบจะสามารถอธิบายถึงพฤติกรรมขององค์กรทั้งภายในและภายนอก การวิเคราะห์ภายในองค์กรก็จะช่วยให้เข้าใจว่าคนภายในองค์กรปฏิบัติงานเป็นส่วนบุคคลและเป็นส่วนรวมอย่างไร และทำไม ส่วนการวิเคราะห์ภายนอกองค์กร

ก็จะช่วยให้เข้าใจการกระทำขององค์กร ซึ่งสัมพันธ์กับองค์กรอื่น ๆ ทั้งนี้ผู้บริหารองค์กรจะต้องรับผิดชอบกับการจัดการกับพฤติกรรมองค์กรทั้งภายในและภายนอกองค์กร (อนุก ฅ นคร, 2538, หน้า 11 อ้างถึงใน ภรณี มหานนท์, 2529, หน้า 3) การใช้ทฤษฎีระบบเป็นแนวทางในการวัดประสิทธิผลขององค์กร (Systematic criteria of organizational effectiveness) ตั้งอยู่บนความคิดที่ว่าองค์กรเป็นระบบสังคมที่มีชีวิต (Living social system) ซึ่งมีข้อเรียกร้อง (Requirements) หรือความต้องการบางอย่างที่อยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่องค์กรจะต้องสนองตอบเพื่อที่จะอยู่รอด เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปได้ การศึกษาประสิทธิผลขององค์กร จึงเป็นการศึกษาความสามารถขององค์กรในการสนองตอบข้อเรียกร้องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่แวดล้อมองค์กรอยู่ (อนุก ฅ นคร, 2538, หน้า 13)

สังคมเรียกร้องและคาดหวังให้องค์กรมีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมในสภาพปัจจุบันคาดหวังให้องค์กรผลิตสินค้าและบริการภายใต้เงื่อนไขของความจำกัดของทรัพยากร ประสิทธิภาพจึงเป็นการวัดในแง่ของ “การบรรลุถึงเป้าหมายภายใต้ทรัพยากรซึ่งมีจำกัด ทั้งนี้ต้องเพิ่มแนวความคิดเรื่องประสิทธิภาพเข้าไปด้วย ซึ่งแนวความคิดเรื่องประสิทธิภาพ หมายถึงความมากน้อยของการที่องค์กรสามารถบรรลุถึงเป้าหมายได้มากที่สุด โดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด” แนวความคิดทั้งสองเรื่อง คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีความสัมพันธ์ต่อกัน แต่ก็ยังคงมีความแตกต่างกัน ตัวอย่างของการมีประสิทธิภาพโดยไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรหาได้ไม่ยาก เป็นต้นว่าองค์กรสามารถผลิตสินค้าเศรษฐกิจบางอย่างให้มีประสิทธิภาพโดยไม่มีประสิทธิภาพได้ ดังนั้น ความหมายของการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเน้นประเด็นสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1. การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
2. การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นแต่ไม่เพียงพอสำหรับการ

มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย-ประโยชน์ (Cost-benefit analysis) ของการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐจะต้องประกอบไปด้วยสองส่วน คือ การวิเคราะห์ประสิทธิผล (Effectiveness analysis)-(Value) ของผลที่จะต้องถูกเลือกไปปฏิบัติ นั้น มีคุณประโยชน์ต่อสังคมสูงกว่าค่าใช้จ่าย ประโยชน์ดังกล่าวอาจเป็นผลผลิตทางกายภาพ (Physical output) หรือสินค้า บริการ หรือประโยชน์ที่ไม่ใช้วัตถุ เช่น ความมั่นคง ความงามของทัศนียภาพ หรือความเป็นธรรมทางสังคม การประเมินคุณค่าของสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นผลได้จากโครงการสาธารณะขึ้นอยู่กับความเต็มใจของประชาชนแต่ละคนในการเสียค่าใช้จ่ายทางอ้อมโดยการเสียภาษีอากรสำหรับสินค้าและบริการดังกล่าว ถ้าคุณค่าของผลประโยชน์ที่จะได้จากโครงการมีต่อบุคคลในสังคม

โดยส่วนรวมแล้วมีมากกว่าค่าทรัพยากรที่จะใช้ในการบริหารโครงการ โครงการดังกล่าวนับว่าเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม (กรณีย์ มหามานนท์, 2529, หน้า 116-117)

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของนโยบาย

ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบาย การประเมินนโยบายโดยใช้ประสิทธิผลเป็นเกณฑ์การประเมินทำได้โดยการพิจารณาว่านโยบายสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ถ้าบรรลุวัตถุประสงค์ก็ผ่านการประเมิน ถ้าไม่บรรลุก็ถือว่าไม่ผ่านการประเมิน เช่น รัฐบาลอาจมีนโยบายช่วยเหลือชาวนา โดยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่าต้องการให้ชาวนามีที่ดินเป็นของตนเอง เมื่อดำเนินนโยบายไปได้ครบหนึ่งปีแล้ว ประเมินผลดู ถ้าปรากฏว่าชาวนามีที่ดินเป็นของตนเองเพิ่มขึ้นห้าพันครอบครัวในปีนั้น ถือได้ว่านโยบายนั้นประสบความสำเร็จในแง่ของประสิทธิผล หรือในหน่วยงานหนึ่งอาจมีนโยบายว่า ในปีการศึกษานี้จะหาทุนให้นิสิตผู้ขาดแคลนเพิ่มขึ้นอีก 50 คน ถ้าสิ้นปีการศึกษาหน่วยงานสามารถหาทุนเพิ่มขึ้นได้ตามจำนวนที่ตั้งเป้าไว้ก็แสดงว่าดำเนินการตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปการวัดว่าการดำเนินการบรรลุเกณฑ์ประสิทธิผลหรือไม่ มักใช้ตัววัดหรือดัชนีที่กำหนดไว้เป็นหน่วยของผลิตผลหรือหน่วยของการบริการ เช่น จำนวนชาวนาที่มีที่ดินเป็นของตนเอง จำนวนทุนช่วยนิสิตขาดแคลน หรือถ้าเป็นนโยบายทางสาธารณสุขก็อาจพิจารณาได้จากผู้ป่วยที่ได้รับการบริการในรอบปี อัตราการป่วยเจ็บ หรือตายของประชาชนในแต่ละพื้นที่ ถ้าเป็นนโยบายด้านการรักษาความปลอดภัย อาจพิจารณาจากอัตราการเพิ่มหรือลดของอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ในรอบปี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530, หน้า 150-151)

สรุปว่า การประเมินผลนโยบายโดยใช้เกณฑ์ประสิทธิผล สามารถทำได้โดยเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงในรูปของหน่วยของผลิตผลหรือบริการ หรือผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การจะชี้ว่าประสิทธิผลของนโยบายอยู่ในระดับใดนั้น โดยนัยแล้วหมายถึง การประเมินผลนโยบายนั่นเอง ซึ่งในทัศนะของ Tyler (อนเนก ณ นคร, 2538, หน้า 18 อ้างถึงใน นิสิต ชูโต, 2527) จะต้องนำวัตถุประสงค์ของนโยบายมาเป็นเกณฑ์ในการชี้วัด จากความหมายของการประเมินผลดังกล่าว สรุปได้ว่าการประเมินผลเป็นกระบวนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสรุปหรือผลการดำเนินงานตามโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วว่ามีคุณค่า มีความก้าวหน้า ตลอดจนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร แต่การประเมินผลที่สามารถชี้ให้เห็นถึงผลการดำเนินงานตามโครงการว่าสามารถบรรลุผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด และเป็นที่ยอมรับใช้กัน โดยทั่วไป คือ “การประเมินผล”

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2529, หน้า 7-8) ได้ให้ความหมายของการวิจัยประเมินผลว่า หมายถึง การวิจัยประยุกต์ ซึ่งได้นำระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อ

1. ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างนโยบาย/ แผนงาน/ โครงการ (หรือตัวแปรอิสระ) กับผลลัพธ์และผลกระทบ (ตัวแปรตาม) ทั้งที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา
2. ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์และผลกระทบที่พึงปรารถนากับวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์
3. ศึกษา สังเกต รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ และผลกระทบข้างเคียงที่อาจไม่เคยคาดคิดล่วงหน้า
4. เพื่อติดตามและประเมินกระบวนการในขั้นตอนต่าง ๆ ระหว่างดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางหรือแผนงานที่ได้วางไว้ล่วงหน้า

การประเมินผลนโยบายสามารถกระทำได้หลายแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน เช่น (ทศพร สืบสัมพันธ์, 2523 อ้างถึงใน อนุก ฌ นคร, 2538, หน้า 21-22)

1. ประเมินประสิทธิผล (Effectiveness)
2. ประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency)
3. ประเมินความพอเพียง (Adequacy)
4. ประเมินความเสมอภาพ (Equity)
5. ประเมินการตอบสนอง (Responsiveness)
6. ประเมินความเหมาะสม (Appreciativeness)

นอกจากนี้ การประเมินผล ยังหมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเกณฑ์อาจมีก่อนแล้ว และเป็นอิสระจากพฤติกรรมของกลุ่ม ซึ่งเรียกว่า เกณฑ์สมบูรณ์ หรือเกณฑ์ที่ได้จากพฤติกรรมของกลุ่ม ซึ่งเป็นเกณฑ์แบบสัมพันธ์ในการประเมินผล จะเลือกใช้เกณฑ์ชนิดใดก็ต้องพิจารณาตามลักษณะและจุดมุ่งหมายของโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ

จากแนวคิดประสิทธิผลของนโยบาย หรือการประเมินประสิทธิผลนั้น จะเห็นได้ว่าในการปฏิบัติงานทุกชนิด ไม่ว่าจะป็นหน่วยงานของเอกชน หรือราชการจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเอาไว้ ซึ่งเป็นการคาดหวังผลได้ที่จะเกิดขึ้นภายหลังจากสิ้นสุดระยะปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ การประเมินผลเกี่ยวข้องกับการศึกษาว่าโครงการหรือแผนงานได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ทั้งในระหว่างปฏิบัติงานตามแผน (เพื่อให้ข้อมูลส่งกลับไปยังโครงการนั้น) และภายหลังเสร็จสิ้นแล้ว และการประเมินผลต้องมืองค์ประกอบ คือ ปรัชญาการณหรืองาน หรือสิ่งที่ต้องการจะวัดวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ประเมิน เกณฑ์ หรือมาตรฐานของการวัด และการประเมินการวัดและการเปรียบเทียบผลที่วัดได้ การประเมินผลมีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบต่างก็มีคุณค่าด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในครั้งนี้จะเหมาะสมกับการประเมินแบบใด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ความหมายของการบริหารจัดการ

Dale (1968, p. 43); Koontz and Cyril (1972, p. 43) ให้คำจำกัดความของคำว่า การบริหารหรือการจัดการไว้สอดคล้องกันว่า การบริหารหรือการจัดการ หมายถึง การดำเนินงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ ซึ่งนับว่าเป็นอุปกรณ์ของการจัดการนั้น ๆ รวมถึงกระบวนการจัดหน่วยงานและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้การทำงานบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

Barnard (1956, p. 28) ให้ความหมายของการบริหารไว้สั้น ๆ ว่าการบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยบุคคลอื่น

Fesler and Kettl (1991, p. 7) ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นการจัดการทำให้เกิดความสำเร็จและเห็นว่าการบริหารเป็นการระดมให้บุคคลดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมาย

Bartol and Martin (1991, p. 6) ให้ได้ความหมายว่า การจัดการเป็นกระบวนการที่ทำให้เป้าหมายขององค์การประสบความสำเร็จ โดยผ่านหน้าที่หลัก 4 อย่าง คือ การวางแผน การจัดองค์การ การใช้ภาวะผู้นำ และการควบคุม

พจนานุกรมนานาชาติ กรอลิเออร์ (The grolier international dictionary, 1992, p. 11) ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นศิลปะหรือการนำนโยบายของรัฐบาล ธุรกิจ หรืองานราชการของรัฐไปปฏิบัติ

Bovee (1993, p. 5) ให้ความหมายว่า การจัดการเป็นกระบวนการที่องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายโดยประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการวางแผนการจัดองค์การ ภาวะผู้นำ และการควบคุมองค์การในด้านบุคลากร กายภาพ งบประมาณ และแหล่งข้อมูล

Holt (1993, p. 3) ให้ความหมายว่า การจัดการเป็นศาสตร์ของการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยผ่านการกระทำของบุคลากร

ดังนั้น การบริหารจัดการ (Management) จึงหมายถึง ชุดของหน้าที่ต่าง ๆ (A set of functions) ที่กำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) หมายถึง การใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า (Cost-effective) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) นั้นหมายถึง การตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Right decision) และมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผลสำเร็จของการบริหารจัดการจึงจำเป็นต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กัน

Griffin (1999, p. 4) หรืออีกแนวหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งไปสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ

นอกจากนี้ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542, หน้า 1) และภาวิดา ชาราศรีสุทธิ (2542, หน้า 2) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

วิโรจน์ สารรัตนะ (2545, หน้า 3-4) กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นศาสตร์ (Science) เพราะเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสืบค้นหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ มีการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล มีการตั้งสมมุติฐานและทดสอบสมมุติฐาน เป็นศิลป์ (Art) เพราะบุคคลต้องใช้ทักษะและความรู้ทางการบริหารที่ได้รับการพัฒนา มาเป็นอย่างดี จากการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการให้ความเห็นว่า การบริหารใช้ในภาครัฐ

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2546, หน้า 2) และสุรัสวดี ราชกุลชัย (2543, หน้า 3) กล่าวว่า การจัดการ (Management) ใช้ในแวดวงของภาคเอกชน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยบุคลากรและทรัพยากรทางการบริหาร

ทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์ (2545, หน้า 14) ทักษิณ ชินวัตร (2545, หน้า 6-7) และจารุพงศ์ พลเดช (2546, หน้า 13-18) ที่กล่าวว่า การบริหารภาครัฐแนวใหม่ว่าเป็นการบริหารที่มุ่งเน้นในการปรับปรุง ทั้งกระบวนการ รูปแบบ และคุณภาพของการปฏิบัติงานและการให้บริการต่าง ๆ ให้สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนและสังคมได้อย่างแท้จริง

ทองทิพพา วิริยะพันธุ์ (2546, หน้า 156-157) ได้กล่าวถึงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพว่า การคิดเชิงระบบ (Systematic thinking) จะนำไปสู่การจัดการอย่างเป็นระบบ (Systematic management) ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการบริหารงานเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากระบบเป็นรากฐานของประสิทธิภาพที่จะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร

สมคิด บางโม (2545, หน้า 59-60) ที่มีความเห็นว่า การจัดการ คือ ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์กรและนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของการบริหารจัดการที่นักวิชาการให้ไว้ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานขององค์กรที่ต้องมีคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันปฏิบัติงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำปัจจัยทางการบริหารจัดการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ

วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการมาใช้อย่างเป็นกระบวนการ โดยผ่านหน้าที่หลัก คือ การวางแผน การจัดองค์การ การเป็นผู้นำ และการควบคุมให้การทำงานบรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดทางการบริหารจัดการ

ทฤษฎีการบริหารของ Fayol ขอมรับรองครที่เป็นทางการ โดยใช้ประโยชน์จากการแบ่งงานกันทำ (Specialization) และเน้นถึงความสำคัญที่ว่าอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบต้องเท่ากัน โดย Fayol ระบุเป้าหมายที่สำคัญขององค์การ คือ ความเป็นระเบียบ ความมั่นคง ความคิดริเริ่ม และความสามัคคี นักทฤษฎีการบริหารจะต้องเป็นนักปฏิบัติอย่างแท้จริง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับนักทฤษฎีระบบขององค์การขนาดใหญ่แล้ว สิ่งทีพวกเขาสนใจและให้ความสำคัญคือ หลักการและแนวคิดสำหรับการประสบความสำเร็จขององค์การซึ่งเป็นทางการ นักทฤษฎีระบบขององค์การขนาดใหญ่จะกล่าวถึงลักษณะทีควรจะเป็น ส่วนนักทฤษฎีการบริหารจะมองในลักษณะทีว่า จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จได้อย่างไร กล่าวคือ ให้ความสำคัญกับการบริหารว่าเป็นส่วนประกอบทีสำคัญขององค์การ (โสภา นาคสะโร, 2555)

หลักการบริหาร 14 ข้อ

1. การมีเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of command)
2. การมีเอกภาพในการสั่งการ (Unity of direction)
3. การแบ่งงานกันทำ (Division of work)
4. การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (Centralization)
5. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and responsibility)
6. ความเสมอภาค (Equity)
7. สายการบังคับบัญชา (Scalar chain)
8. การให้ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration)
9. การมีระเบียบข้อบังคับ (Order)
10. ความมีระเบียบวินัย (Discipline)
11. ความคิดริเริ่ม (Initiative)
12. ผลประโยชน์ของบุคคลควรจะเป็นรองจากผลประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of individual interest to the general personnel)
13. ความมั่นคงในหน้าที่การงาน (Stability of tenure of personnel)
14. ความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Esprit de Corps)

Fayol ได้สรุปเป็นทฤษฎีว่า หากวันหนึ่งคุณต้องอยู่ในสถานะที่ต้องใช้คนจำนวนมาก ๆ ในการทำงานแล้ว และก็หัวใจของการบริหารจัดการเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีองค์ประกอบด้วยกัน 5 ปัจจัย เรียกว่า POCCC มีดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การบังคับบัญชาหรือการสั่งการ (Commanding)
4. การประสานงาน (Coordinating)
5. การควบคุม (Controlling)

หลักการบริหารจัดการนั้น สามารถนำไปใช้ได้เป็นการทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นงานบริหารจัดการของเอกชนหรือของรัฐ

เทคนิคการทำงาน -> คนงานธรรมดา

ความสามารถทางด้านบริหาร -> ระดับผู้บริหาร

ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะพร้อมความสามารถทางร่างกาย จิตใจ ไหวพริบ การศึกษา หาความรู้ เทคนิคในการทำงาน และประสบการณ์ต่าง ๆ Fayol แยกแยะให้เห็นว่า คุณสมบัติทางด้านเทคนิควิธีการทำงานนั้นสำคัญที่สุดในระดับคนงานธรรมดา แต่สำหรับระดับสูงขึ้นไปกว่านั้น ความสามารถทางด้านบริหารจะเพิ่มความสำคัญตามลำดับ และมีความสำคัญมากที่สุดในระดับผู้บริหารชั้นสุดยอด (Top executive) ควรจะได้มีการอบรม (Training) ความรู้ทางด้านบริหารควบคู่กันไปกับความรู้ทางด้านเทคนิคในการทำงาน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีชื่อย่อเป็นทางการว่า อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ปัจจุบัน ณ วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2558 มีองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น 5,335 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559)

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การ

บริหารส่วนตำบลนั้น กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้มีสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลหมู่บ้านละสามคน

องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (ม.58)

ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้บริหาร ท้องถิ่นเรียกว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น โดยตรง

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542)

1. พัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
2. มีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 ดังนี้
 - 2.1 จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
 - 2.2 การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และพิการ
 - 2.7 ค้ำจุนดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - 2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย
3. มีหน้าที่ที่อาจทำกิจกรรมในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 68 ดังนี้
 - 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
 - 3.2 ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 - 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

- 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12 การท่องเที่ยว
- 3.13 การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มี และบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มี และควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มี และควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
31. กิจอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

โครงสร้างองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีสภาตำบลอยู่ในระดับสูงสุดเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวัน โดยมีปลัดและรองปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหัวหน้างานบริหาร ภายในองค์กรมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่ เช่น สำนักปลัด ฯ กองคลัง กองช่าง กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกองสาธารณสุข

โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ที่มาของโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

จากหลักการผู้สูงอายุขององค์การสหประชาชาติและหลักการในการเคารพสิทธิของผู้สูงอายุ ตามที่ได้ประกาศใน United nations principles for older persons อันเป็นหลักการสากลที่ต้องปฏิบัติ

ต่อผู้สูงอายุอย่างเป็นอิสระ มีส่วนร่วม ได้รับการดูแลเอาใจใส่ มีความพึงพอใจในตัวเอง และมีศักดิ์ศรี
 กอปรกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (2529-2544) ที่เน้นปรัชญาสำคัญของการจัดทำแผน
 ผู้สูงอายุแห่งชาติ คือ ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ทำประโยชน์ให้สังคม สังคมจึงต้องทำหน้าที่ตอบแทนบุญคุณ
 ของผู้สูงอายุ วัตถุประสงค์ของแผนเน้นที่ผู้สูงอายุโดยตรง เน้นการให้ความรู้และเน้นให้ความคุ้มครอง
 ผู้สูงอายุด้านร่างกาย จิตใจ และความมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วม
 ทั้งในฐานะ “ผู้รับ” และ “ผู้ให้” แก่สังคม และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (2545-2554)

ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน
 ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลสวัสดิการผู้สูงอายุ ประกอบกับ
 นโยบายปฏิรูประบบราชการที่เน้นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และกำหนดให้องค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในท้องถิ่นมากขึ้น

ดังนั้น กรมประชาสงเคราะห์จึงได้มีการจัดตั้งโครงการกองทุนส่งเสริมกิจการผู้สูงอายุ
 ในปี พ.ศ. 2527 วัตถุประสงค์ของกองทุน ฯ 4 ประการ คือ

1. ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
2. การจัดตั้งศูนย์บริการทางสังคม เพื่อให้บริการต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับครอบครัว
3. การสมทบเป็นค่าใช้จ่ายก่อสร้างสถานสงเคราะห์ เพื่อให้การอุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุ
 ที่ไม่มีบุตรหลานอุปการะเลี้ยงดู

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติมอบหมายให้ดำเนินการ
 ผลการดำเนินการของกองทุนส่งเสริมกิจการผู้สูงอายุ พบว่า มีกิจกรรมค่อนข้างจำกัด
 และไม่สามารถที่จะกระจายบริการให้ครอบคลุมกับผู้สูงอายุในชุมชนได้เท่าที่ควร

กรมประชาสงเคราะห์จึงพิจารณาที่จะให้กองทุน ฯ เอื้อประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา
 และช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต

อยู่ในชุมชนได้อย่างเหมาะสม ประธานสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ฯ ได้ขอให้รัฐบาลมีนโยบาย
 ให้สวัสดิการผู้สูงอายุยากจนหรือถูกทอดทิ้ง ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู ไม่สามารถประกอบอาชีพ
 เลี้ยงตนเองได้ ในลักษณะเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพรายเดือนเป็นราย ๆ ไป รายละ 200 บาท

โดยผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มกราคม ปี พ.ศ. 2535 และได้มีการมอบหมาย
 ให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินโครงการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ในปีงบประมาณ 2536-2540

โดยผ่านกลไกของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จำนวน 62,373 หมู่บ้านละ 3-5 คน

(โครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชน การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ, 2536,
 หน้า 1-2 อ้างถึงใน ระพีพรรณ คำหอม, 2547)

พัฒนาการของการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในประเทศไทย

ยุคที่ 1 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสำหรับผู้สูงอายุที่ยากจนและจำกัดจำนวนผู้ได้รับประโยชน์

นโยบายดังกล่าว ได้เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 โดยกรมประชาสงเคราะห์ได้ริเริ่มนำแนวคิดเรื่อง “การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ” เพื่อจัดเป็นสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในด้านความมั่นคงทางรายได้ โดยมีข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการเพื่อเป็นการลดปัญหาที่เกิดขึ้น จากการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการอยู่ ได้แก่ ภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการดูแลผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ ขาดการกระจายบริการอย่างทั่วถึงเพียงพอกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อการสร้างรูปแบบการจัดสวัสดิการที่ลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และเพิ่มการกระจายบริการให้ทั่วถึงมากขึ้น ซึ่งคณะทำงาน ฯ ได้เริ่มจากการพิจารณาและกำหนดว่า ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 6,000 บาทต่อปี หรือคิดเป็นรายได้เดือนละ 500 บาท ถือเป็นผู้ยากจน จึงมีการเสนอค่าของงบประมาณในหมวดเงินอุดหนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในอัตราคนละ 500 บาทต่อเดือน ซึ่งปรากฏว่ามีของงบประมาณสูงมาก คณะทำงานจึงพิจารณาปรับลดวงเงินการสงเคราะห์เป็นคนละ 200 บาทต่อเดือน โดยเสนอเหตุผลประกอบค่าของงบประมาณว่าการให้บริการผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ต้องใช้จ่ายเงินจำนวน 28,200 บาทต่อคนต่อปี (ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2534-2536) ขณะที่บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีค่าใช้จ่ายเพียง 2,400 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งถือว่าเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย และเป็นการประหยัดงบประมาณภาครัฐได้เป็นอย่างมาก รวมไปถึงสามารถกระจายบริการให้ผู้สูงอายุได้ทั่วถึงมากขึ้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 พ.ศ. 2535 เห็นชอบให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการช่วยเหลือผู้สูงอายุยากจนหรือถูกทอดทิ้งเป็นเงินเบี้ยยังชีพ

ปี พ.ศ. 2536 โครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้เริ่มดำเนินการโดยอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งมีเป้าหมายการจัดสรรให้ผู้สูงอายุทุกจังหวัด หมู่บ้านละ 3-5 คน คนละ 200 บาทต่อเดือน จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพทั้งหมด 20,000 คน งบประมาณทั้งสิ้น 12,000,000 บาท เป็นระยะเวลา 3 เดือน ในปีแรก ต่อมาได้ขยายกลุ่มเป้าหมายและงบประมาณเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ปี พ.ศ. 2542-2543 โดยเฉพาะช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2542 เห็นชอบให้กำหนดวงเงินและวิธีการให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพใหม่ โดยผ่านความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ซึ่งให้การดำเนินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นไปตามระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543 ซึ่งได้กำหนดให้มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เป็นเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 200 บาท

ต่อเดือน และเงินเพิ่มพิเศษในภาวะเศรษฐกิจถดถอย 100 บาทต่อเดือน รวมเป็น 300 บาท ต่อคนต่อเดือน

ปี พ.ศ. 2544-2545 จากนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลและการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ส่งผลให้ในปี พ.ศ. 2544 กรมประชาสงเคราะห์ได้เริ่มดำเนินการถ่ายโอนภารกิจเรื่องการสงเคราะห์ได้เริ่มดำเนินการถ่ายโอนภารกิจเรื่องการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกรุงเทพมหานครดำเนินการ โดยในระยะแรกให้การดำเนินการเป็นไปตามระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 และวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 ได้มีการอนุมัติเปลี่ยนแปลงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นราย 6 เดือน หรือปีละ 2 งวด งวดละ 1,800 บาท หรือเป็นปีละ 3,600 บาทต่อคน และให้กรมประชาสงเคราะห์ใช้วิธีการเบิกจ่ายแทนกันให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปก่อน และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี กรมประชาสงเคราะห์ได้มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543 เป็น “ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545” ปี พ.ศ. 2546 เป็นปีแรกที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทยได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพื่อตั้งเบิกจ่ายอยู่ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่ยังคงใช้ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เช่นเดิม นอกจากนี้สำนักงานประมาณได้กำหนดและส่งแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 สำหรับกลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นไว้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้วย

ปี พ.ศ. 2549 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ได้อนุมัติหลักการให้ปรับเพิ่มเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จากเดิมคนละ 300 บาทต่อเดือน เป็นคนละ 500 บาทต่อเดือน ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ แม้นโยบายนี้จะเป็นไปตามหลักการขององค์การสหประชาชาติ ปริญญาผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2542 และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ แต่การได้รับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุยังจำกัดเฉพาะผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน ถูกทอดทิ้ง หรือขาดผู้ดูแล ซึ่งมีปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้สูงอายุที่เป็นผู้ได้รับเบี้ยยังชีพและการได้รับประโยชน์จากนโยบาย เป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง

ยุคที่ 2 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสำหรับผู้สูงอายุทุกคนไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ปี พ.ศ. 2551 คณะรัฐมนตรี โดย ฯพณฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2551 โดยกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน 8 ข้อ ซึ่งมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ได้แก่ ข้อ 3 นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต โดยให้มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ในข้อ 3.5.4 คือ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มผู้สูงอายุ โดยเน้นบทบาทของสถาบันทางสังคม ชุมชน และเป็นเครือข่ายในการคุ้มครองทางสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมการนำศักยภาพผู้สูงอายุมาใช้ในการพัฒนาประเทศ การถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาสู่สังคม ส่งเสริมการออม และสร้างระบบประกันสุขภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมั่นคง โดยรัฐบาลให้ความสำคัญกับนโยบายเร่งด่วนในเรื่อง การสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ โดยให้จ่ายเงินให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ หรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ โดยจัดสรรเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป ที่แสดงความจำเป็นขอขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับการสงเคราะห์ นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก ได้แก่ ข้อ 1.2.4 สร้างหลักประกันรายได้แก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ หรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ โดยจัดสรรเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่แสดงความจำเป็นขอขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับการสงเคราะห์ รวมทั้งขยายเพดานให้กู้ยืมจากกองทุนผู้สูงอายุ เป็น 30,000 บาทต่อรายปี ปี พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ จึงได้มีการสร้างกลไกให้มีการขับเคลื่อนนโยบาย ดังนี้

1. คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อทำหน้าที่พิจารณากำหนดแนวทางขั้นตอน ระยะเวลาผลักดันการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาลเรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ลงวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2552

2. ออกระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยนายกรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9(8) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546 และมติที่ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อ 3 ในระเบียบนี้ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล “ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุ เกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

หมวดที่ 2 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุดังนี้

ข้อ 5 ผู้มีคุณสมบัติได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป โดยเป็นผู้ที่เกิดก่อนวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2492
- (3) ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ ผู้รับเงินเบี้ยยังชีพตามระเบียบ ของกระทรวงมหาดไทย หรือกรุงเทพมหานคร ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ ต่อตอบแทนอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ

หมวด 3 ได้กำหนดขั้นตอนการยื่นคำขอและวิธีการพิจารณาคุณสมบัติผู้มีสิทธิได้รับเงิน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้

ข้อ 6 ให้ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามข้อ 5 ยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยตนเอง ต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเองมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 จนถึงวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2552 ในวัน เวลา และสถานที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด พร้อมหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (1) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายพร้อมสำเนา
- (2) สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารพร้อมสำเนา สำหรับในกรณีที่ผู้ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประสงค์ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านธนาคาร ในกรณีมีความจำเป็นไม่สามารถมาลงทะเบียน ได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้สูงอายุอาจมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเป็นผู้ยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุแทน

ข้อ 7 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบคุณสมบัติและหลักฐานของผู้สูงอายุ ที่ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากข้อมูลทางทะเบียนราษฎรแล้วให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ ที่ทำการองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานที่อื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ กำหนด ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 สำหรับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้จัดส่งรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ให้อำเภอและจังหวัดทราบตามลำดับ และให้จังหวัดรวบรวมส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบต่อไป

หมวด 4 ได้กำหนดวิธีการจ่ายเงินและการสิ้นสุดการได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้

ข้อ 8 การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับตามระเบียบนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ่ายเป็นรายเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง ในอัตราเดือนละ 500 บาท ดังนี้

(1) จ่ายเป็นเงินสดหรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ในนามผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

(2) จ่ายเป็นเงินสดหรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ในนามบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 9 ผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบนี้ มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป และให้สิทธิของบุคคลดังกล่าวสิ้นสุดลง ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ถึงแก่กรรม

(2) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 5

(3) แจ้งสละสิทธิการขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ กรณีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุดังกล่าวสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ สั่งระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสำหรับบุคคลดังกล่าวทันที นโยบายนี้ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวาง ถ้าหากผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารของรัฐบาล เมื่อบริหารงานครบ 1 ปี (มกราคม พ.ศ. 2553) ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศคมนาคมเปิดเผยจะเห็นชัดว่านโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้นได้รับการตอบรับอย่างดี

จากกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ จำนวน 7,800 คน มีถึงร้อยละ 59.4 ที่แสดงความคิดเห็นว่าชื่นชอบนโยบายการให้เบี้ยยังชีพกับผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นสถิติที่สูงกว่าการจัดการศึกษาฟรี 15 ปี นโยบายช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชน 5 มาตรการ หรือแม้กระทั่งการประกันราคาพืชผลทางการเกษตรที่มีประชาชนชื่นชอบเพียงร้อยละ 21.4 เท่านั้น

ยุคที่ 3 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสำหรับผู้สูงอายุทุกคนไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ แบบขั้นบันได จากความสำเร็จของนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ทำให้ในปี พ.ศ. 2554 คณะรัฐมนตรี โดย ฯพณฯ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2554 โดยกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน ในหมวดที่ 1 นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการ

ในปีแรกได้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในข้อ 1.8.3 จัดให้มีเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันได สำหรับดังนี้ ผู้สูงอายุ ซึ่งมีอายุ 60-69 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 600 บาทต่อคนต่อเดือน ผู้สูงอายุ ซึ่งมีอายุ 70-79 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 700 บาทต่อคนต่อเดือน ผู้สูงอายุ ซึ่งมีอายุ 80-89 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 800 บาทต่อคนต่อเดือน ผู้สูงอายุ ซึ่งมีอายุ 90 ปี ขึ้นไป จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 1,000 บาทต่อคนต่อเดือน และได้ดำเนินการแจกตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2554

จากอดีตที่ได้กล่าวมาจนถึงปัจจุบัน การแจกเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลแต่ละชุดที่เข้ามาทำหน้าที่บริหาร ประเทศว่าจะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอย่างไร จากที่พบปัญหาอยู่บ้างที่การสนับสนุน ด้านงบประมาณให้กับท้องถิ่น ในช่วงระยะแรก ๆ งบประมาณไม่ถูกโอนมาในทันที มีความล่าช้า ในการโอนงบประมาณสนับสนุนของฝ่ายรัฐบาลหรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเอง แต่ก็ได้แก้ปัญหาโดยการออกหนังสือแนวทางปฏิบัติสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเงินสะสม ที่มีอยู่มาจ่ายเบี้ยยังชีพไปพลางก่อน เมื่อได้รับเงินอุดหนุนแล้วก็นำคืนคลังเช่นเดิมเป็นต้นนั้น แสดงว่า ปัญหาในระดับหน่วยงานหลักอย่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ทำหน้าที่จัดสรร งบประมาณลงมาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความล่าช้า ทำให้กระบวนการในการจัดสรรเงิน ให้กับผู้สูงอายุเกิดความล่าช้าตามไปด้วย หรือบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีเงินสะสม เพียงพอหรือสถานะการเงินการคลังไม่ดีก็จะยิ่งให้เกิดความปั่นป่วนในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะพื้นที่ที่ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพได้รับเงินไม่พร้อมกันก็จะถูกต่อว่าหรือถูกพุดกันอย่าง กว้างขวางว่าที่นี้ได้ที่นั้นไม่ได้ ทำให้เกิดความขัดแย้งในตัวผู้บริหารองค์กรและกลุ่มเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบในองค์กรนั้นด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540 อ้างถึงใน สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2552)

ปี พ.ศ. 2541 องค์การบริหารส่วนตำบลก็ไม่ได้มีบทบาทอะไรมากเกี่ยวกับเงินช่วยเหลือ สำหรับผู้สูงอายุด้วยการดำเนินงานในช่วงนั้นเป็นช่วงการดำเนินงานที่มีเจ้าภาพอยู่แล้ว คือ กรมประชาสงเคราะห์ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไม่ใช่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยโดยตรงที่มีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นคนขับเคลื่อนนโยบายจากรัฐบาล หลังจากเมื่อมีพระราชบัญญัติกระจายอำนาจองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2542 ได้ให้อำนาจไว้ในมาตรา 16(10) ได้ให้อำนาจไว้ประกอบ กับอำนาจตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ให้ไว้เช่นกันในมาตรา 67(4) แห่งพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จึงได้เข้ามาดำเนินการ นโยบายดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์ เพราะการถ่ายโอนภารกิจยังมีหลายปัญหา

ที่ไม่ลงตัวและขัดแย้งกันอยู่ระหว่างหน่วยงานที่ต้องโอนและหน่วยงานที่รับโอนภารกิจ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, หน้า 268-270)

จนมาถึงปี พ.ศ. 2552 ได้มีหนังสือจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการในเรื่องสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่รัฐบาลจะสนับสนุนเงินงบประมาณมาในรูปแบบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโบสถ์จึงได้เรียกเจ้าหน้าที่เพื่อปรึกษาหารือและมอบหมายนโยบายให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวว่าจะดำเนินการอย่างไร ด้วยนโยบายที่มีความชัดเจนขึ้น และงบประมาณที่จะนำมาใช้ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายนโยบายที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเป็นที่สืบเนื่องมาจากนโยบายที่รัฐบาลในยุคนั้นกำหนดไว้ที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ หรือคนชรา เด็ก สตรี มีโอกาสที่จะได้รับบริการที่ดี หรือให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในสังคมปัจจุบันของประเทศเรานั้นมีค่าครองชีพที่ค่อนข้างสูงอย่างยิ่ง ทำให้ผู้ด้อยโอกาสต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของตนเอง หากรัฐไม่ยื่นมือเข้ามาช่วยหรือจัดการสวัสดิการให้แล้วนั้นก็จะยังให้คนกลุ่มเหล่านี้ได้รับความลำบากมากยิ่งขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553, หน้า 20, 26)

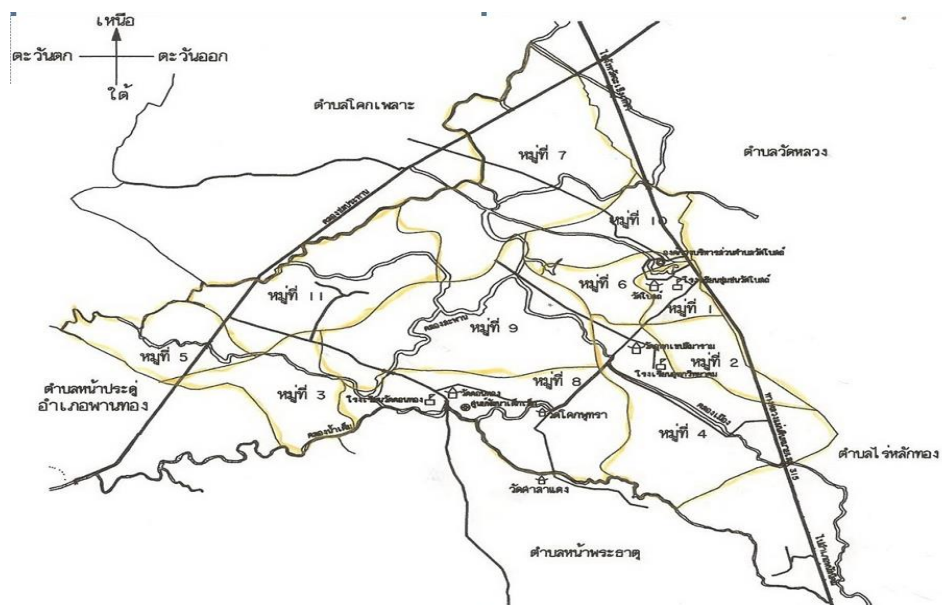
นโยบายเบี้ยยังชีพนี้จะบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้น ซึ่งให้สำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป ที่อยู่ในตามทะเบียนบ้านที่ตนอาศัย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลโบสถ์เป็นผู้จ่ายเบี้ยยังชีพให้ ในส่วนของเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสำหรับผู้ที่พักอาศัยตามทะเบียนบ้านในเขตพื้นที่ของตำบลโบสถ์ โดยสามารถไปปรับได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลโบสถ์ ซึ่งหลักเกณฑ์การจ่ายก็จะแบ่งเป็น 2 กรณี คือ กรณีแรก จ่ายเป็นในรูปแบบของเงินสด โดยอาจจะรับได้ที่ผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการจ่ายเบี้ย และกรณีที่สอง จ่ายในรูปแบบของการ โอนเข้าบัญชีของผู้สูงอายุ หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้สูงอายุให้รับแทน

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลโบสถ์

อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

สภาพทั่วไป

ที่ตั้งและอาณาเขต

ภาพที่ 2 แผนที่ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์, 2559)

ตำบลวัดโบสถ์เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอพนัสนิคม ห่างจากที่ว่าการอำเภอพนัสนิคมประมาณ 6 กิโลเมตร ตามถนนสายพนัสนิคม-ฉะเชิงเทรา มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลโคกเพลาะและตำบลวัดหลวง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลวัดหลวงและตำบลไร่หลักทอง

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหน้าพระธาตุ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลโคกเพลาะ ตำบลหน้าประคู้ อำเภอพานทอง

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ตั้งอยู่ริมถนนสายพนัสนิคม-ฉะเชิงเทรา

พิกัดภูมิศาสตร์ UTM 1493473 (Lat.13.5029 Lon 101.159)*

*หมายเหตุ ข้อมูลละติจูด-ลองจิจูด จากระบบแผนที่ดาวเทียมพอยท์เอเชีย

พื้นที่

มีพื้นที่ 17.25 ตารางกิโลเมตร หรือ 10,703.15 ไร่

สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มทั่วทั้งตำบล มีลำคลองหลายสายเชื่อมติดต่อกันและกระจายทั่วทั้งตำบล ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญ พื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตร

การปกครอง

ตำบลวัดโบสถ์ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน 1 องค์การบริหารส่วนตำบล

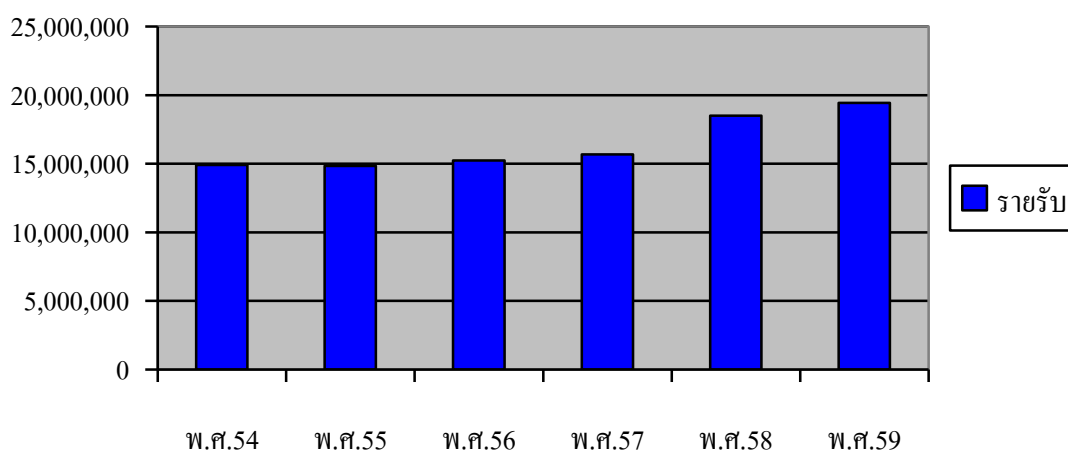
การเมืองการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์จัดอยู่ในประเภทองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ จำนวน 22 คน มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์เป็นเลขาธิการ โดยการแต่งตั้งจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้ง รองนายกและเลขานุการนายก มาจากการแต่งตั้งจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์

ตารางที่ 1 รายได้ในปีงบประมาณที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับย้อนหลัง 5 ปี (องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์, 2559)

รายการ	พ.ศ.2554	พ.ศ.2555	พ.ศ.2556	พ.ศ.2557	พ.ศ.2558	พ.ศ.2559
รายรับ	14,911,976*	14,848,577.8*	15,240,000**	15,689,000**	18,500,000 **	19,421,500**

ภาพที่ 3 แผนภูมิเปรียบเทียบรายรับ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2559 (องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์, 2559)

* ไม่รวมงบอุดหนุนเฉพาะกิจ ระบุวัตถุประสงค์

** ประมาณการรายรับจากข้อมูลบัญชีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2559

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวรรณณี ประมาณ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การประเมินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เข้าร่วมโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 274 คน กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเลขสุ่มของเคร์ชชี และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อให้ความสำคัญกับโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.33 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ มีสถานที่ให้ติดต่อราชการตามโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 3) ด้านการดำเนินงานโครงการข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ มีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 3 เดือนต่อครั้งตามเกณฑ์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อกำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 4) ด้านผลผลิตของโครงการข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุอยู่ดีกินดีมากขึ้น และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ส่วนปัญหาในการดำเนินงานโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้ 1) จำนวนเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เดือนละ 500 บาท น้อยเกินไป 2) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 3 เดือน/ ครั้ง ช้าเกินไป 3) การรับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึงขาดความต่อเนื่อง สำหรับข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ 1) ควรมีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทุกเดือน 2) ควรเพิ่มจำนวนเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็น 1,000 บาทต่อเดือน 3) ควรมีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นเงินสด ตามลำดับ

สุนันทิพย์ ภิรมย์กิจ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากผู้ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ได้รับการอบรม อีกทั้งผู้ปฏิบัติงานมีประสบการณ์ในการทำงานด้านสวัสดิการสังคม ไม่น้อยกว่า 3 ปี ดังนั้น จึงทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ในการดำเนินงานเป็นอย่างดี

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เห็นว่าการได้รับเบี้ยยังชีพไม่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต โดยมีความเห็นว่า ถ้าหากพิจารณาเบี้ยยังชีพ ให้เฉพาะผู้ที่ด้อยโอกาสมากกว่าจะเกิดประโยชน์มากขึ้น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ได้รับส่วนใหญ่ จะเก็บออม หากรัฐบาลไม่มีนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุก็จะสามารถดำเนินชีวิตได้ โดยอาศัยลูกหลานและญาติดูแล

แนวทางการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เห็นว่าลักษณะการจ่ายเงินสงเคราะห์เดือนละครั้งเหมาะสม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง ควรจัดให้บริการอันดับ 1 คือ ควรมีการจัดสวัสดิการด้านการดูแลสุขภาพ อันดับ 2 คือ การสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพ อันดับ 3 คือ การจัดให้มีหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย อันดับ 4 คือ การส่งเสริมอาชีพ อันดับ 5 การจัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุ อันดับ 6 คือ การฃาปนกิจ และอันดับสุดท้าย คือ การจัดให้มีสถานสงเคราะห์คนชรา

พลภัทร อุไทย (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการ ความต้องการ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพในเขตรับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร จากการศึกษาพบว่า ความต้องการในการจัดสวัสดิการสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คือ เรื่องควรเพิ่มเงินให้มากขึ้น ปัญหาในการจัดสวัสดิการสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คือ เรื่องขั้นตอนการติดต่อยุ่งยาก หลายขั้นตอน และการบริหารจัดการการจัดสวัสดิการสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในเรื่อง การดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ตรงเวลาทุกเดือน ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการ สวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ในเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมในเรื่อง เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ รายจ่ายต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ในเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่รายได้ต่อเดือนและการมีหนี้สิน ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านสังคม พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างสัมพันธภาพ ของหมู่บ้าน/ ตำบล แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเรื่อง

การจัดสวัสดิการสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน/ ตำบล และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม/ ชมรมต่าง ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน และพบว่าความต้องการและปัญหาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการในเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทัศนีย์ สุวศิษฐ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ ศึกษากรณี เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพ เขตที่อยู่อาศัย และเพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุที่มีต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน t-test, One-way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีระดับความคิดเห็นที่เป็นความพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค มีระดับความคิดเห็นที่เป็นความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง และด้านการให้บริการอย่างทันต่อเวลา โดยด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค เจ้าหน้าที่มีความเป็นธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เรียกร้องผลประโยชน์ ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ มีวัตถุประสงค์สำหรับให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามเอาใจใส่หลังรับบริการอยู่เสมอ และด้านการให้บริการอย่างทันต่อเวลา ขั้นตอนในการติดต่อขอรับบริการสะดวกรวดเร็วและไม่ยุ่งยาก โดยมีข้อเสนอแนะด้านการให้บริการนอกสถานที่ โดยจัดให้มีหน่วยงานบริการเคลื่อนที่ไปตามตำบลต่าง ๆ ให้ครบทั้ง 5 ตำบล สลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป หรือจัดเจ้าหน้าที่ออกให้บริการตามหมู่บ้านต่าง ๆ ภายในเขตเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ที่มีผู้สูงอายุอยู่ในตำบลนั้น ๆ เพื่อผู้สูงอายุจะได้รับการบริการอย่างทั่วถึง สะดวกและรวดเร็วในการติดต่อราชการ และควรพัฒนาศักยภาพการให้บริการของบุคลากร ให้เป็นมืออาชีพด้านการบริการ โดยให้มีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ รายได้

อาชีพ และเขตที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ณัฐธยาน์ ระโส, วรพิทย์ มีมาก และประพิร์ อภิชาติสกุล (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า

1. การจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ มีประสิทธิภาพสูง
2. กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ นโยบายการบริหารงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพแวดล้อมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จังหวัดนครสวรรค์แตกต่างกัน
3. บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุที่เข้ารับเบี้ยยังชีพ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในด้านนโยบายการบริหารเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประสิทธิผลของการจัดการเบี้ยยังชีพ แตกต่างกัน
4. โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ นโยบายการบริหารงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพแวดล้อมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

สุภาภรณ์ โฉมจิน (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สัมฤทธิ์ผลของโครงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของโครงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ 3) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาโครงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยการเก็บข้อมูล คือ ใช้แบบสอบถาม จำนวน 224 ชุด ได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลพระอินทราชา โดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย และสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูง ในเขตตำบลพระอินทราชา จำนวน 6 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test โดยการใช้เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. บัณฑิตส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 52.2 อายุ 70 ปีขึ้นไป มีจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 83.0 และไม่ได้ประกอบอาชีพ มีจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 75

2. สัมฤทธิ์ผลของโครงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านหลักประกันรายได้

3. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลของโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามบัณฑิตส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และอาชีพ มีระดับความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลของโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05

เวนิช สีดี (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลตรอน จังหวัดอุดรธานี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลตรอน จังหวัดอุดรธานี ประชากร คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 208 คน และบุคลากรในสังกัด ประกอบด้วย เทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย ผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล และพนักงานเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 38 คน รวมทั้งสิ้น 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลตรอน จังหวัดอุดรธานี ด้านการสร้างหลักประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ได้อย่างทั่วถึง ด้านผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพคนละไม่ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือนตลอดชีพ และด้านกระตุ้นการใช้จ่ายในระดับครัวเรือนบรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ปัญหาในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลตรอน จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกฎระเบียบในการดำเนินงาน ด้านขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านการสนับสนุนของหน่วยงาน และด้านผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลตรอน จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ด้านผู้ให้บริการ ด้านขั้นตอนในการให้บริการ ด้านเงินช่วยเหลือเบี้ยยังชีพ และด้านการติดตาม ประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ปาริชาติ ศีระคำ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพการให้บริการในเรื่อง เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี” มีวัตถุประสงค์ คือ

- 1) ปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุที่มีต่อคุณภาพการให้บริการในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี
- 2) ความพึงพอใจคุณภาพการให้บริการในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี และ
- 3) แนวทางการพัฒนา ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในคุณภาพการให้บริการในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี

ระเบียบวิธีวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล 4 ด้าน คือ 1) ด้านการให้ความรู้และข้อมูลข่าวสาร 2) ด้านขั้นตอนการให้บริการ 3) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และ 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคในคุณภาพการให้บริการในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.32) โดยด้านการให้ความรู้และข้อมูลข่าวสาร เป็นปัญหาและอุปสรรคหลักของการให้บริการ เมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในคุณภาพการให้บริการในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการในเรื่องเบี้ยยังชีพอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.89) โดยด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเป็นด้านที่ผู้สูงอายุพอใจมากที่สุด เมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.60) โดยให้ความสำคัญด้านการให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารมากที่สุด

เมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะและแนวทางการให้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการต่อไป คือ 1) ควรมีการมีบริการแจ้งรายชื่อสำหรับผู้ที่จะได้รับเบี้ยยังชีพในปีต่อไป 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับขั้นตอน

การขอรับเบี้ยยังชีพแก่กลุ่มผู้สูงอายุในทุกชุมชน และ 3) ควรมีการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทของผู้รับเงินเบี้ยยังชีพ เช่น จ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้สูงอายุหรือมีจุดบริการใกล้บ้าน ปรับปรุงสถานที่บริการให้กว้างขวางรองรับผู้สูงอายุได้มากขึ้น (4) ควรดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนดและประกาศแจ้งให้ผู้รับบริการรับทราบอย่างทั่วถึง

ฤทธิเดช ภูจิระ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ รองลงมา คือ ด้านการให้บริการอย่างรวดเร็วทันต่อเวลา และด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ควรเพิ่มคุณภาพการให้บริการผู้สูงอายุให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดไว้ ควรเร่งแก้ไขปัญหาให้ผู้สูงอายุให้รวดเร็วยิ่งขึ้นกว่าเดิม ควรเพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการ ควรมีการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างเป็นประจำ และควรมีการสำรวจจำนวนผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

สรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อให้ทราบถึงการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ตามแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายของภาครัฐที่ได้มีมติที่ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ 2/ 2552 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 กำหนดระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9(8) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546

ปี พ.ศ. 2554 คณะรัฐมนตรี โดย ฯพณฯ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2554 โดยกำหนดนโยบายการบริหาร

ราชการแผ่นดิน ในหมวดที่ 1 นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก ได้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในข้อ 1.8.3 จัดให้มีเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุรายเดือนแบบขั้นบันได ดังนี้ ผู้สูงอายุซึ่งมีอายุ 60-69 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 600 บาทต่อคนต่อเดือน ผู้สูงอายุซึ่งมีอายุ 70-79 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 700 บาทต่อคนต่อเดือน ผู้สูงอายุซึ่งมีอายุ 80-89 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 800 บาทต่อคนต่อเดือน ผู้สูงอายุซึ่งมีอายุ 90 ปี ขึ้นไป จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 1,000 บาทต่อคนต่อเดือน และได้ดำเนินการแจกตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ตลอดจนข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากกลุ่มเป้าหมายโดยตรง

ตารางที่ 2 สรุปแหล่งที่มาของตัวแปร

ตัวแปร	แหล่งอ้างอิง
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.)
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	กล่าวว่า การให้สวัสดิการเป็นการให้ความช่วยเหลือประชาชน เพื่อให้สามารถ
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ดำรงชีพในระดับขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่เกิดจนตายได้เป็นอย่างน้อย หากระดับสวัสดิการที่ให้นั้น
5. สิ่งอำนวยความสะดวก	ไม่เพียงพอต่อการใช้ชีวิตประจำวันได้แล้ว ก็จะไม่สามารถแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาได้
	แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายรัฐ
	ได้มีการสงเคราะห์ด้านรายได้ที่จัดสรรให้แก่
	คนชราที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยการจ่ายเบี้ยยังชีพ
	ผู้สูงอายุตาม พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546
	ตามมาตรา 11 ระบุไว้ว่า ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุน
	การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็น
	อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งในปี พ.ศ. 2536
	ได้มีการจ่ายเงินให้แก่ผู้สูงอายุ (ตามเกณฑ์)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มประชากรที่ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. กำหนดเกณฑ์การแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจำนวน 624 คน ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัญชาติไทย โดยได้รับการตรวจสอบแล้วว่ามิสิทธิ์ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 (สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ฐานข้อมูลผู้มีสิทธิ์ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2558) เป็นผู้สะท้อนการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 244 คน คำนวณโดยสูตร Taro Yamane (1973, p. 1088) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำหนดให้เท่ากับ 0.05

โดยแทนค่าลงในสูตรดังนี้

$$n = \frac{624}{1+624(0.05)^2}$$

$$n = 244$$

โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบทราบความน่าจะเป็นในการถูกเลือก (Probability sampling หรือ Random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic sampling) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัญชาติไทย ได้รับการตรวจสอบแล้วว่ามิสิทธิ์ได้รับ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 และมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ จากนั้นจึงคำนวณหาค่าช่วงการสุ่ม โดยนำจำนวนประชากรหารด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ แทนค่าสูตร คือ

$$\text{ค่าช่วงการสุ่ม} = \frac{\text{จำนวนประชากร}}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned} \text{ค่าช่วงการสุ่ม} &= \frac{624}{244} \\ &= 2.56 \end{aligned}$$

หมายความว่า ประชากรทุก ๆ 2.56 คน จะได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง 1 คน แต่ประชากรไม่สามารถแบ่งจำนวนเป็นจุดทศนิยมได้ จึงปัดเป็นจำนวนเต็ม คือ 3 โดยสุ่มนับช่วงประชากรที่อยู่ลำดับที่ 3 ตามบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เรียงลำดับรายชื่อตั้งแต่หมู่ที่ 1 จนถึงหมู่ที่ 11 เป็นกลุ่มตัวอย่างคนแรก และนับถัดไปทุก ๆ ช่วงประชากรลำดับที่ 3 จะได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง 1 คน ทำเช่นนี้ไปจนหมดจำนวนประชากร ปรากฏว่ายังไม่ได้ประชากรครบตามจำนวน เนื่องจากมีการปิดเศษจากการคำนวณหาค่าช่วงการสุ่ม จึงนับวนกลับมาผ่านลำดับที่ 1 อีกรอบ เมื่อซ้ำลำดับเดิมจึงข้ามไปจนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ คือ 244 คน แล้วจึงทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเมษายน พ.ศ. 2559 (สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ฐานข้อมูลผู้มีสิทธิ์ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิก ในครอบครัว อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ รายได้รวมต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ และการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง สอบถามครอบคลุม ทั้ง 5 ด้าน จำนวน 20 ข้อ คือ

1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	จำนวน 4 ข้อ
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	จำนวน 3 ข้อ
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	จำนวน 3 ข้อ
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน 4 ข้อ

โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็น ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับนำข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปริกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปริกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปริกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้สูงอายุที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่า Cronbach's alpha เท่ากับ 0.921 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อรวบรวมข้อมูลจากเอกสารประเภท ระเบียบ พระราชบัญญัติ กฎหมาย ข้อบังคับ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง วิทยุเอกสารวิจัย โครงการที่เกี่ยวข้อง เอกสารข้อมูลจากทางราชการ วิทยานิพนธ์ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัญชาติไทย โดยได้รับการตรวจสอบแล้วว่ามิสิทธิ์ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 ซึ่งทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน พ.ศ. 2559 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบทราบความน่าจะเป็น ในการถูกเลือก (Probability sampling หรือ Random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic sampling) จำนวน 244 คน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาทบทวนวรรณกรรมจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาสร้างแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด เน้นให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยจึงนำเครื่องมือในการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องว่า เครื่องมือนั้นถูกต้อง ครบถ้วน และตรงประเด็น

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดสอบความเข้าใจและเนื้อหา ก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน โดยใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ รายได้รวมต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ และการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 ข้อ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 การของบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง สอบถามครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน จำนวน 20 ข้อ คือ

1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	จำนวน 4 ข้อ
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	จำนวน 3 ข้อ
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	จำนวน 3 ข้อ
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน 4 ข้อ

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99-100)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5 คะแนน หมายถึง ดีมาก
เห็นด้วย	ให้	4 คะแนน หมายถึง ดี
ไม่แน่ใจ	ให้	3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง
ไม่เห็นด้วย	ให้	2 คะแนน หมายถึง ไม่ดี
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน หมายถึง ไม่ดีมาก

จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยรวมเป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลผล โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 166)

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการบริหารจัดการ
4.21-5.00	มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับดีมาก
3.41-4.20	มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับดี
2.61-3.40	มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

1.81-2.60 มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับไม่ดี

1.00-1.80 มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับไม่ดีมาก

และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง และ F-test (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ระดับ 0.05 ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ภายหลังการทดสอบความแปรปรวนด้วยวิธีการแบบเชฟเฟ้ (Scheff)

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการไปยังชีพผู้สูงอายุ ภูมิศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี มาวิเคราะห์เนื้อหาที่มีลักษณะสอดคล้องกันและเรียงลำดับความในแต่ละประเด็น แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนา

เกณฑ์การแปลผล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item-total correlation)

โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha-coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สำหรับหาค่าร้อยละของแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2

แล้วนำไปทดสอบสมมติฐานที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม

สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

2.4 t-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

2.5 F-test (One-way ANOVA) ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

2.6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ (Scheffe)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล วัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัด โบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากองค์การบริหารส่วนตำบลวัด โบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 244 คน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

โดยการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ (n = 244)

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	116	47.54
หญิง	128	52.46
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 52.46 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ (n = 244)

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
60-69 ปี	145	59.42
70-79 ปี	64	26.23
80-89 ปี	23	9.43
90 ปีขึ้นไป	12	4.92
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 60-69 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.42 รองลงมา มีอายุระหว่าง 70-79 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.23 และมีอายุระหว่าง 80-89 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ (n = 244)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	30	12.30
สมรส	168	68.85
หม้าย	34	13.93
หย่าร้าง	12	4.92
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 68.85 รองลงมา มีสถานภาพหม้าย คิดเป็นร้อยละ 13.93 และมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 12.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 244)

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	24	9.84
ประถมศึกษา	173	70.90
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	34	13.93
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	10	4.10
สูงกว่าปริญญาตรี	3	1.23
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.90 รองลงมา จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 13.93 และไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 9.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว (n = 244)

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาศัยอยู่คนเดียว	7	2.87
2-3 คน	113	46.31
4-5 คน	61	25.00
6-7 คน	44	18.03
8-9 คน	10	4.10
10 คนขึ้นไป	9	3.69
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 7 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว ระหว่าง 2-3 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.31 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 4-5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 6-7 คน คิดเป็นร้อยละ 18.03 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ (n = 244)

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	41	16.80
เกษตรกร	154	63.11
ค้าขาย	28	11.48
รับจ้างทั่วไป	15	6.15
หัตถกรรม	6	2.56
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 8 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 63.11 รองลงมา คือ ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 16.80 และประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 11.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ (n = 244)

แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้อื่น	166	68.03
ได้รับจากบุตรหลาน	55	22.54
ได้รับจากญาติ	10	4.10
เงินปันผลหรือดอกเบี้ย	9	3.69
ค่าเช่าที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	4	1.64
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีรายได้อื่น คิดเป็นร้อยละ 68.03 รองลงมา มีรายได้จากการได้รับจากบุตรหลาน คิดเป็นร้อยละ 22.54 และมีรายได้จากการได้รับจากญาติ คิดเป็นร้อยละ 4.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือน (n = 244)

รายได้รวมต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	171	70.09
5,000-10,000 บาท	51	20.90
10,001-15,000 บาท	11	4.50
15,001-20,000 บาท	8	3.28
20,001-25,000 บาท	1	0.41
25,001 บาทขึ้นไป	2	0.82
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 10 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้รวมต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.09 รองลงมา คือ มีรายได้รวมต่อเดือนระหว่าง 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.90 และมีรายได้รวมต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ (n = 244)

ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	7	2.87
1-2 ปี	14	5.74
3-4 ปี	13	5.33
5 ปีขึ้นไป	210	86.06
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 11 การศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับเบี้ยยังชีพมาแล้ว 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 86.06 รองลงมา ได้รับเบี้ยยังชีพมาแล้ว 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.74 และได้รับเบี้ยยังชีพมาแล้ว 3-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ
(n = 244)

วิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับผ่านบัญชีตนเอง	69	28.28
มอบอำนาจให้คู่สมรสรับแทน	13	5.33
มอบอำนาจให้บุตรรับแทน	33	13.52
มอบอำนาจให้ญาติรับแทน	92	37.70
มอบอำนาจให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับแทน	10	4.10
มอบอำนาจให้กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านรับแทน	12	4.92
มอบอำนาจให้คนรู้จักรับแทน	15	6.15
รวม	244	100.00

จากตารางที่ 12 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ โดยการมอบอำนาจให้ญาติรับแทน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.70 รองลงมา มีวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพโดยการรับผ่านบัญชีตนเอง คิดเป็นร้อยละ 28.28 และมีวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพโดยการมอบอำนาจให้บุตรรับแทน คิดเป็นร้อยละ 13.52 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตารางที่ 13 ภาพรวมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
จำแนกระดับรวม 5 ด้าน (n = 244)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิ์รับเบี้ยยังชีพ	4.02	0.49	ดี	5
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	4.07	0.46	ดี	4
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	4.10	0.54	ดี	3
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	4.14	0.63	ดี	1

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.13	0.47	ดี	2
ภาพรวม	4.08	0.41	ดี	

จากตารางที่ 13 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อยู่ในระดับดี เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.63$) รองลงมา คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.47$) และด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.54$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ($n = 244$)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุด้านการขึ้นทะเบียน ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	ระดับของคุณภาพ					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1. การประชาสัมพันธ์การรับ ขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิมีความชัดเจน และทั่วถึง	60 (24.60)	139 (57.00)	43 (17.60)	2 (0.80)	0 (0.00)	4.05	0.67	ดี	3
2. การสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุ ที่มีสิทธิขึ้นทะเบียน มีความครอบคลุมและทั่วถึง	48 (19.60)	109 (44.70)	87 (35.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.84	0.72	ดี	6
3. การชี้แจงถึงขั้นตอน วิธีการ ระเบียบ กฎหมาย การขึ้นทะเบียน ขอรับเงินเบี้ยยังชีพมีความชัดเจน	66 (27.00)	123 (50.50)	55 (22.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.04	0.70	ดี	4
4. การประกาศเผยแพร่ชื่อผู้มีสิทธิ ที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุหลังจาก ปิดรับขึ้นทะเบียนแล้ว	79 (32.40)	114 (46.70)	50 (20.50)	1 (0.40)	0 (0.00)	4.11	0.73	ดี	2
5. ระบบรับขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิ รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีความถูกต้อง	54 (22.10)	102 (41.80)	86 (35.20)	2 (0.80)	0 (0.00)	3.85	0.76	ดี	5

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุด้านการขึ้นทะเบียน ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	ระดับของคุณภาพ					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
6. ช่วงเวลาขึ้นทะเบียน มีความเหมาะสม	102 (41.80)	104 (42.60)	38 (15.60)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.26	0.71	ดีมาก	1
ภาพรวม						4.02	0.49	ดี	

จากตารางที่ 14 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากกว่าข้ออื่น ๆ สามอันดับแรก คือ ช่วงเวลาขึ้นทะเบียนมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.71$) และการประกาศเผยแพร่ชื่อผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุหลังจากปิดรับขึ้นทะเบียนแล้ว ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ (n = 244)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	ระดับของคุณภาพ					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1. การแจ้งกำหนดวันการจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพ	66 (27.20)	125 (51.20)	51 (20.80)	2 (0.80)	0 (0.00)	4.04	0.71	ดี	4
2. การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ตรงตามเวลาที่กำหนด	65 (26.60)	133 (54.50)	46 (18.90)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.07	0.67	ดี	3
3. วิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ โดยผ่านบัญชีธนาคาร มีความเหมาะสม	60 (24.60)	148 (60.70)	36 (14.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.09	0.62	ดี	1
4. ท่านมีความพึงพอใจ กับการจ่ายเบี้ยยังชีพ	53 (21.70)	156 (64.00)	35 (14.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.07	0.59	ดี	2
ภาพรวม						4.07	0.46	ดี	

จากตารางที่ 15 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากกว่าข้ออื่น ๆ สามอันดับแรก คือ วิธีการจ่ายเงิน

เบี้ยยังชีพโดยผ่านบัญชีธนาคารมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.62$) รองลงมา คือ ท่านมีความพึงพอใจกับการจ่ายเบี้ยยังชีพและการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.67$) และการแจ้งกำหนดวันการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน (n = 244)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงาน	ระดับของคุณภาพ					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1. กระบวนการติดตามผล การเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างใกล้ชิด	60 (24.60)	140 (57.40)	44 (18.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.06	0.65	ดี	3
2. ผู้นำชุมชนประสานงาน การดำเนินงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล วัดโบสถ์กับผู้สูงอายุในพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง	57 (23.40)	149 (61.00)	38 (15.60)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.07	0.62	ดี	2
3. ต้องการให้มีหน่วยงานภายนอก ตำบลออกติดตามผลการจ่าย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	90 (36.90)	107 (43.90)	44 (18.00)	3 (1.20)	0 (0.00)	4.16	0.75	ดี	1
ภาพรวม						4.10	0.54	ดี	

จากตารางที่ 16 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สามอันดับแรก คือ ต้องการให้มีหน่วยงานภายนอกตำบลออกติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.75$) รองลงมา คือ ผู้นำชุมชนประสานงานการดำเนินงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์กับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.62$) และกระบวนการติดตามผลการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.65$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ (n = 244)

การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ระดับของคุณภาพ					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่สนใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1. เจ้าหน้าที่พุดจาสุภาพ ให้บริการ โดยไม่เลือกปฏิบัติ เอาใจใส่ กระตือรือร้นในการให้บริการ	93 (38.10)	102 (41.80)	49 (20.10)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.18	0.74	ดี	1
2. มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอยู่บริการ ตลอดเวลา	80 (32.80)	108 (44.30)	56 (23.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.09	0.74	ดี	3
3. เจ้าหน้าที่ที่มีเพียงพอ ในการให้บริการ	85 (34.80)	113 (46.30)	46 (18.90)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.15	0.71	ดี	2
ภาพรวม						4.14	0.63	ดี	

จากตารางที่ 17 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี่ยงชีฟ สามอันดับแรก คือ เจ้าหน้าที่พุดจาสุภาพ ให้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ เอาใจใส่ กระตือรือร้นในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.74$) รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ที่มีเพียงพอในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.15$, $SD = 0.71$) และมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอยู่บริการตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.74$) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (n = 244)

การบริหารจัดการ เบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระดับของคุณภาพ					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่สนใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
1. เอกสารแนะนำให้ความรู้ในการ รับเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ	57 (23.40)	156 (63.90)	31 (12.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.59	ดี	3
2. ป้ายบอกขั้นตอน วิธีการ ใช้บริการอย่างชัดเจน	54 (22.10)	160 (65.60)	29 (11.90)	1 (0.40)	0 (0.00)	4.09	0.59	ดี	4
3. สถานที่ให้บริการขององค์การ บริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ มีความสะอาดและเป็นระเบียบ	81 (33.20)	132 (54.10)	27 (11.10)	4 (1.60)	0 (0.00)	4.18	0.68	ดี	1

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การบริหารจัดการ เบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระดับของคุณภาพ					\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
4. สิ่งอำนวยความสะดวก มีเพียงพอ ได้แก่ ที่นั่งคอยรับบริการ ห้องน้ำ ที่จอดรถ	80 (32.80)	125 (51.20)	39 (16.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.16	0.67	ดี	2
ภาพรวม						4.13	0.47	ดี	

จากตารางที่ 18 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี่ยงมากกว่าข้ออื่น ๆ สามอันดับแรก คือ สถานที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล โบสถ์มีความสะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.68$) รองลงมา คือ สิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอ ได้แก่ ที่นั่งคอยรับบริการ ห้องน้ำ ที่จอดรถ ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.67$) และเอกสารแนะนำให้ความรู้ในการรับเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.59$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ โดยการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ (n = 244)

การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ	เพศ	n	\bar{X}	SD	t	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี่ยงชีฟ	ชาย	116	4.11	0.45	0.099	0.753
	หญิง	128	3.95	0.51		
2. ด้านการจ่ายเงินเบี่ยงชีฟ	ชาย	116	4.16	0.41	0.748	0.388
	หญิง	128	3.99	0.49		
3. ด้านการตรวจสอบติดตาม ผลการดำเนินงาน	ชาย	116	4.16	0.49	3.792	0.053
	หญิง	128	4.04	0.58		

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	เพศ	n	\bar{X}	SD	t	Sig.
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์กร บริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ชาย	116	4.19	0.59	2.295	0.131
	หญิง	128	4.10	0.67		
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ชาย	116	4.20	0.47	1.290	0.257
	หญิง	128	4.08	0.46		
ภาพรวม	ชาย	116	4.16	0.38	0.548	0.460
	หญิง	128	4.02	0.43		

*p< .05

สมมติฐานที่ 1 ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศทั้ง โดยภาพรวมและรายด้าน เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ($t = 0.548$, Sig. = 0.460) จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ ($n = 244$)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียน ผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.418	3	0.473	1.958	0.121
	ภายในกลุ่ม	57.955	240	0.241		
	รวม	59.373	243			
2. ด้านการจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.249	3	0.416	1.934	0.125
	ภายในกลุ่ม	51.673	240	0.215		
	รวม	52.922	243			
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.971	3	0.324	1.094	0.352
	ภายในกลุ่ม	71.023	240	0.296		
	รวม	71.994	243			

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
4. ด้านเจ้าหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	2.992	3	0.997		
ผู้ให้บริการขององค์กร	ภายในกลุ่ม	95.683	240	0.399	2.502	0.060
บริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	รวม	98.675	243			
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2.183	3	0.728		
	ภายในกลุ่ม	52.330	240	0.218	3.337	0.020*
	รวม	54.512	243			
	ระหว่างกลุ่ม	1.244	3	0.415		
ภาพรวม	ภายในกลุ่ม	40.046	240	0.167	2.485	0.061
	รวม	41.291	243			

*p < .05

สมมติฐานที่ 2 ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

จากตารางที่ 20 ผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ($F = 2.485$, $Sig. = 0.061$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน แต่ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพ (n = 244)

การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิ์รับเบี่ยงชีฟ	ระหว่างกลุ่ม	1.449	3	0.483	2.001	0.115
	ภายในกลุ่ม	57.925	240	0.241		
	รวม	59.373	243			
2. ด้านการจ่ายเงินเบี่ยงชีฟ	ระหว่างกลุ่ม	0.996	3	0.332	1.535	0.206
	ภายในกลุ่ม	51.926	240	0.216		
	รวม	52.922	243			
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.532	3	0.177	0.595	0.619
	ภายในกลุ่ม	71.463	240	0.298		
	รวม	71.994	243			
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ระหว่างกลุ่ม	1.577	3	0.526	1.299	0.275
	ภายในกลุ่ม	97.098	240	0.405		
	รวม	98.675	243			
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	1.290	3	0.430	1.940	0.124
	ภายในกลุ่ม	53.222	240	0.222		
	รวม	54.512	243			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.925	3	0.308	1.834	0.142
	ภายในกลุ่ม	40.365	240	0.168		
	รวม	41.291	243			

*p < .05

สมมติฐานที่ 3 ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุแตกต่างกัน

จากตารางที่ 21 ผลการทดสอบเปรียบเทียบพบว่า การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน (F = 1.834, Sig. = 0.142) จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 244)

การบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิ์รับเบี่ยงชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.947	4	0.487	2.025	0.092
	ภายในกลุ่ม	57.427	239	0.240		
	รวม	59.373	243			
2. ด้านการจ่ายเงินเบี่ยงชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.300	4	0.325	1.505	0.201
	ภายในกลุ่ม	51.622	239	0.216		
	รวม	52.922	243			
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.081	4	0.270	0.911	0.458
	ภายในกลุ่ม	70.913	239	0.297		
	รวม	71.994	243			
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ระหว่างกลุ่ม	3.105	4	0.776	1.941	0.104
	ภายในกลุ่ม	95.570	239	0.400		
	รวม	98.675	243			
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	1.186	4	0.297	1.329	0.260
	ภายในกลุ่ม	53.326	239	0.223		
	รวม	54.512	243			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.473	4	0.368	2.210	0.069
	ภายในกลุ่ม	39.818	239	0.167		
	รวม	41.291	243			

*p < .05

สมมติฐานที่ 4 ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

จากตารางที่ 22 ผลการทดสอบเปรียบเทียบพบว่า การบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน (F = 2.210, Sig. = 0.069) จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว
(n = 244)

การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี่ยงชีฟ	ระหว่างกลุ่ม	1.513	5	0.303	1.245	0.289
	ภายในกลุ่ม	57.861	238	0.243		
	รวม	59.373	243			
2. ด้านการจ่ายเงินเบี่ยงชีฟ	ระหว่างกลุ่ม	0.966	5	0.193	0.885	0.492
	ภายในกลุ่ม	51.956	238	0.218		
	รวม	52.922	243			
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.369	5	0.074	0.245	0.942
	ภายในกลุ่ม	71.625	238	0.301		
	รวม	71.994	243			
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ระหว่างกลุ่ม	0.583	5	0.117	0.283	0.922
	ภายในกลุ่ม	98.092	238	0.412		
	รวม	98.675	243			
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	0.693	5	0.139	0.613	0.690
	ภายในกลุ่ม	53.819	238	0.226		
	รวม	54.512	243			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.700	5	0.140	0.821	0.536
	ภายในกลุ่ม	40.590	238	0.171		
	รวม	41.291	243			

สมมติฐานที่ 5 ผู้สูงอายุที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุแตกต่างกัน

จากตารางที่ 23 ผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า การบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้สูงอายุที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน (F = 0.821, Sig. = 0.536) จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอาชีพ (n = 244)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	0.226	4	0.056	0.228	0.923
	ภายในกลุ่ม	59.148	239	0.247		
	รวม	59.373	243			
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	0.861	4	0.215	0.988	0.415
	ภายในกลุ่ม	52.061	239	0.218		
	รวม	52.922	243			
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.575	4	0.144	0.481	0.750
	ภายในกลุ่ม	71.419	239	0.299		
	รวม	71.994	243			
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ระหว่างกลุ่ม	0.835	4	0.209	0.510	0.729
	ภายในกลุ่ม	97.841	239	0.409		
	รวม	98.675	243			
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	0.722	4	0.180	0.802	0.525
	ภายในกลุ่ม	53.791	239	0.225		
	รวม	54.512	243			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.409	4	0.102	0.598	0.665
	ภายในกลุ่ม	40.882	239	0.171		
	รวม	41.291	243			

*p < .05

สมมติฐานที่ 6 ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

จากตารางที่ 24 ผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน (F = 0.598, Sig. = 0.665) จึงเป็นการปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ
(n = 244)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิ์รับเบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	0.236	4	0.059	0.238	0.917
	ภายในกลุ่ม	59.138	239	0.247		
	รวม	59.373	243			
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	0.456	4	0.114	0.519	0.722
	ภายในกลุ่ม	52.467	239	0.220		
	รวม	52.922	243			
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.086	4	0.521	1.782	0.133
	ภายในกลุ่ม	69.909	239	0.293		
	รวม	71.994	243			
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ระหว่างกลุ่ม	0.815	4	0.204	0.498	0.737
	ภายในกลุ่ม	97.860	239	0.409		
	รวม	98.675	243			
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	0.514	4	0.129	0.569	0.685
	ภายในกลุ่ม	53.998	239	0.226		
	รวม	54.512	243			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.433	4	0.108	0.633	0.639
	ภายในกลุ่ม	40.857	239	0.171		
	รวม	41.291	243			

*p < .05

สมมติฐานที่ 7 ผู้สูงอายุที่มีแหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
จากตารางที่ 25 ผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้สูงอายุที่มีแหล่งที่มาของรายได้

อื่น ๆ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ($F = 0.633$, $Sig. = 0.639$) จึงเป็นการปฏิเสธสมมุฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือน
($n = 244$)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.659	5	0.332	1.369	0.237
	ภายในกลุ่ม	57.714	238	0.242		
	รวม	59.373	243			
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3.190	5	0.638	3.053	0.011
	ภายในกลุ่ม	49.732	238	0.209		
	รวม	52.922	243			
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.919	5	0.384	1.304	0.263
	ภายในกลุ่ม	70.075	238	0.294		
	รวม	71.994	243			
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ระหว่างกลุ่ม	3.685	5	0.737	1.847	0.105
	ภายในกลุ่ม	94.990	238	0.399		
	รวม	98.675	243			
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2.485	5	0.497	2.274	0.048
	ภายในกลุ่ม	52.027	238	0.219		
	รวม	54.512	243			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.174	5	0.435	2.645	0.024*
	ภายในกลุ่ม	39.117	238	0.164		
	รวม	41.291	243			

* $p < .05$

สมมติฐานที่ 8 ผู้สูงอายุที่มีรายได้รวมต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

จากตารางที่ 26 ผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า การบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือน โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้สูงอายุที่มีรายได้รวมต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน ($F = 2.645$, Sig. = 0.024) จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ย การบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือน

รายได้รวมต่อเดือน	ต่ำกว่า 5,000	5,000-10,000	10,001-15,000	15,001-20,000	20,001-25,000	25,001
	บาท (4.05)	บาท (4.17)	บาท (4.26)	บาท (4.23)	บาท (3.05)	บาทขึ้นไป (4.08)
ต่ำกว่า 5,000 บาท (4.05)	-	-0.12*	0.21	0.18	1.00	0.03
5,000-10,000 บาท (4.17)	-	-	-0.09	0.37	1.12	0.09
10,001-15,000 บาท (4.26)	-	-	-	0.03	1.21	0.18
15,001-20,000 บาท (4.23)	-	-	-	-	1.18	0.15
20,001-25,000 บาท (3.05)	-	-	-	-	-	-1.03
25,001 บาทขึ้นไป (4.08)	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 27 พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีรายได้รวมต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท แตกต่างกับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีรายได้รวมต่อเดือนระหว่าง 5,000-10,000 บาท, 10,001-15,000 บาท, 15,001-20,000 บาท, 20,001-25,000 บาท และ 25,001 บาทขึ้นไป มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระยะเวลาที่ได้รับเบี่ยงชีพ
(n = 244)

การบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี่ยงชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2.090	3	0.697	2.919	0.035*
	ภายในกลุ่ม	57.284	240	0.239		
	รวม	59.373	243			
2. ด้านการจ่ายเงินเบี่ยงชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.022	3	0.341	1.575	0.196
	ภายในกลุ่ม	51.900	240	0.216		
	รวม	52.922	243			
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.639	3	0.546	1.864	0.136
	ภายในกลุ่ม	70.355	240	0.293		
	รวม	71.994	243			
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ระหว่างกลุ่ม	1.847	3	0.616	1.526	0.208
	ภายในกลุ่ม	96.828	240	0.403		
	รวม	98.675	243			
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2.124	3	0.708	3.243	0.023*
	ภายในกลุ่ม	52.389	240	0.218		
	รวม	54.512	243			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.668	3	0.556	3.368	0.019*
	ภายในกลุ่ม	39.623	240	0.165		
	รวม	41.291	243			

*p < .05

สมมติฐานที่ 9 ผู้สูงอายุที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี่ยงชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

จากตารางที่ 28 ผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า การบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระยะเวลาที่ได้รับเบี่ยงชีพ โดยภาพรวมผู้สูงอายุที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี่ยงชีพ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน (F = 3.368, Sig. = 0.019)

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล โบสถ์ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ย การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ

ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	น้อยกว่า 1 ปี (3.92)	1-2 ปี (4.35)	3-4 ปี (3.90)	5 ปี ขึ้นไป (4.08)
น้อยกว่า 1 ปี (3.92)	-	0.43	- 0.02	0.16
1-2 ปี (4.35)	-	-	0.45*	0.27
3-4 ปี (3.90)	-	-	-	- 0.18
5 ปี ขึ้นไป (4.08)	-	-	-	-

จากตารางที่ 29 พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพระหว่าง 3-4 ปี แตกต่างกับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพน้อยกว่า 1 ปี ระหว่าง 1-2 ปี และ 5 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ
(n = 244)

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	4.721	6	0.787	3.412	0.003*
	ภายในกลุ่ม	54.652	237	0.231		
	รวม	59.373	243			
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.442	6	0.240	1.107	0.359
	ภายในกลุ่ม	51.480	237	0.217		
	รวม	52.922	243			
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	.651	6	0.109	0.360	0.903
	ภายในกลุ่ม	71.343	237	0.301		
	รวม	71.994	243			
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์	ระหว่างกลุ่ม	2.113	6	0.352	0.864	0.522
	ภายในกลุ่ม	96.562	237	0.407		
	รวม	98.675	243			
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	1.544	6	0.257	1.152	0.333
	ภายในกลุ่ม	52.968	237	0.223		
	รวม	54.512	243			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.554	6	0.259	1.545	0.164
	ภายในกลุ่ม	39.737	237	0.168		
	รวม	41.291	243			

*p < .05

สมมติฐานที่ 10 ผู้สูงอายุที่มีวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน
จากตารางที่ 30 ผลการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ โดยภาพรวมผู้สูงอายุที่มีวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน (F = 1.545, Sig. = 0.164)

จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ
ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล
วัดโบสถ์ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล วัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 244 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ รายได้รวมต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ และวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารจัดการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหาร ส่วนตำบลวัดโบสถ์ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แปลผล โดยบันทึกข้อมูล ลงคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสถิติทางสังคมศาสตร์ โดยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ส่วนข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นการทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ คือ ค่า t (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์ เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ ทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 60-69 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 2-3 คน ประกอบอาชีพเกษตรกร ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น ๆ มีรายได้รวมต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ได้รับเบี้ยยังชีพมาแล้ว 5 ปีขึ้นไป และมีวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพโดยการมอบอำนาจให้ญาติรับแทน

ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อยู่ในระดับดีเป็นอันดับแรก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับดีเป็นอันดับสอง ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับดีเป็นอันดับสาม ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ อยู่ในระดับดีเป็นอันดับสี่ และด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ อยู่ในระดับดีเป็นอันดับห้า ตามลำดับ ทั้งนี้มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากกว่าข้ออื่น ๆ สามอันดับแรก คือ ช่วงเวลารับขึ้นทะเบียนมีความเหมาะสม รองลงมา คือ การประกาศเผยแพร่ชื่อผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุหลังจากปิดรับขึ้นทะเบียนแล้ว และการประชาสัมพันธ์การรับขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิมีความชัดเจนและทั่วถึง ตามลำดับ

2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากกว่าข้ออื่น ๆ สามอันดับแรก คือ วิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพโดยผ่านบัญชีธนาคารมีความเหมาะสม รองลงมา คือ การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่กำหนด และท่านมีความพึงพอใจกับการจ่ายเบี้ยยังชีพและการแจ้งกำหนดวันการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพตามลำดับ

3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสามอันดับแรก คือ ต้องการให้มีหน่วยงานภายนอกตำบลออกติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ผู้นำชุมชนประสานงานการดำเนินงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุระหว่างองค์การบริหาร

ส่วนตำบลวัดโบสถ์กับผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และกระบวนการติดตามผลการเบิกจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด ตามลำดับ

4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหาร ส่วนตำบลวัดโบสถ์ อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วย กับการบริหารจัดการเบี้ย สามอันดับแรก คือ เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพ ให้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ เอาใจใส่ กระจือหรือร้อนในการให้บริการ รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่มีเพียงพอในการให้บริการ และมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอยู่บริการตลอดเวลา ตามลำดับ

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการบริหารจัดการเบี้ยมากกว่าข้ออื่น ๆ สามอันดับแรก คือ สถานที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์มีความสะอาดและเป็นระเบียบ รองลงมา คือ สิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอ ได้แก่ ที่นั่งคอยรับบริการ ห้องน้ำ ที่จอดรถ และเอกสารแนะนำให้ความรู้ในการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามลำดับ

ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยการทดสอบตามสมมติฐาน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ แหล่งที่มา ของรายได้อื่น ๆ รวมรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ และวิธีการได้รับเงินเบี้ยยังชีพ มีรายละเอียดดังนี้

1. เพศ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

2. อายุ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหาร ส่วนตำบลวัดโบสถ์ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

3. สถานภาพ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

4. ระดับการศึกษา เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

6. อาชีพ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

7. แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

8. รายได้รวมต่อเดือน เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

9. ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

10. วิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โครงการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นนโยบายที่ก่อกำเนิดจากพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อมอบเป็นของขวัญแก่ผู้สูงอายุและใช้เป็นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ประกอบกับคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ได้มีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อสนองนโยบายในการจัดการเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ภายในเขตอำนาจการปกครองของตนเองได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรวดี ชอกคูลย์ (2557) ที่ได้ศึกษาการประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยภาพรวมผลการปฏิบัติอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ สุวศิษย์ (2554) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ ศึกษากรณีเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ในภาพรวม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ โดยรวมอยู่ในระดับดี เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ได้มีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงถึงขั้นตอนวิธีการ ระเบียบ กฎหมายการขึ้นทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพ ตลอดจนมีการประกาศเผยแพร่ชื่อผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุหลังจากปิดรับขึ้นทะเบียนแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพจนานินสว่าง (2557) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดี เป็นรายด้าน พบว่า ทุกรายข้อมีความพึงพอใจในระดับดี คือ มีการชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการรับเบี้ยยังชีพทุกเดือน อีกทั้งยังมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงการรับขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิอย่างชัดเจนและทั่วถึง และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชยานัน ระโส, และคณะ

(2554) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้สูงอายุที่เข้ารับเบี้ยยังชีพ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก คือ หน่วยงานที่ท่านรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีการบริหารจัดการ งานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างเหมาะสม หน่วยงานมีการรับฟังความต้องการจากผู้สูงอายุ เพื่อดำเนินงานให้ตรงกับความ ต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับผลประโยชน์สูงสุดโดยในการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ มีการปรึกษาหารือก่อนทำงาน มีความเป็นกันเองระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงาน มีความราบรื่น หน่วยงานมีการติดต่อแจ้งข่าวสารด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุกับท่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้สูงอายุรับทราบข่าวสาร จึงมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ผู้สูงอายุควรได้รับ แต่ในการดำเนินงานบางครั้งอาจก่อให้เกิดความล่าช้า เนื่องจากอำนาจอนุมัติสั่งการมีเพียงคนเดียว ทำให้การดำเนินงานบางอย่างเกิดความล่าช้า

1.2 ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ โดยรวมอยู่ในระดับดี เนื่องจาก องค์กรการบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์มีวิธีการจ่ายเงินในหลายช่องทาง เพื่อนั้นความสะดวก ของผู้ได้รับเบี้ยยังชีพและมีการจ่ายเงินตรงตามวันเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพจนาน อินสว่าง (2557) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดี เป็นรายด้าน พบว่า ทุกรายข้อมีความพึงพอใจในระดับดี คือ มีการประชาสัมพันธ์ ให้ทราบถึงกำหนดการในการมอบเบี้ยยังชีพแต่ละเดือนเป็นอย่างดี และหากไม่สามารถมารับได้ด้วยตนเองตามกำหนดเวลาก็ยังสามารถขอรับบริการในภายหลังได้เช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับ งานวิจัยของชมลวรรณ กาญจนางศาเวช (2554) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการ ด้านเบี้ยยังชีพของกองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลบ้านแพ้ว จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพของกองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบล บ้านแพ้ว จังหวัดราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการแจ้งการจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพได้ตรงตามเวลาที่กำหนด อีกทั้งการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพยังสามารถทำได้หลายช่องทาง จึงทำให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ได้รับเบี้ยยังชีพ

1.3 ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน โดยรวม อยู่ในระดับดี เนื่องจากองค์กรการบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์มีกระบวนการติดตามผลการเบิกจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังมีการประสานงานกับผู้นำชุมชนในเรื่องของการดำเนินงานอย่าง

ต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีหน่วยงานออกติดตามผลการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ สุวศิษฐ์ (2554) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพศึกษากรณีเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการต่อผู้สูงอายุทุกคนในเขตเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์เป็นไปอย่างตลอดเวลา ให้บริการอย่างต่อเนื่องและไม่ติดขัด มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผู้สูงอายุหลังได้รับบริการแล้วอยู่เสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรวดี ชอกกุลย์ (2557) ได้ศึกษาการประเมินผล โครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงาน โครงการ การประชาสัมพันธ์ที่เกิดผลสัมฤทธิ์มาก คือ การกระจายข้อมูลข่าวสารผ่านผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทันตามกำหนดเวลา

1.4 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ โดยรวมอยู่ในระดับดี เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์มีเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอในการให้บริการ เจ้าหน้าที่พูดจาไพเราะ ให้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติเอาใจได้ กระจือร้อนในการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ สุวศิษฐ์ (2554) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ ศึกษากรณีเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการต่อผู้สูงอายุทุกคนในเขตเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ มีความตรงต่อเวลาในเรื่องของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารก่อนการรับเบี้ยยังชีพ การได้รับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อ ผู้สูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตลอดจนการรับเงินเบี้ยยังชีพที่ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของมนทรา บุญเรือง (2554) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้มารับบริการตามโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลวังตะคร้อ โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีการชี้แจงในการให้บริการอย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่มีเพียงพอต่อการมอบเบี้ยยังชีพ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความรวดเร็ว มีการให้คำอธิบายได้อย่างชัดเจนในกรณีมีข้อสงสัย ในเรื่องของการแต่งกายของเจ้าหน้าที่มีความเหมาะสม อีกทั้งเจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส

1.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับดี เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์มีการจัดสถานที่ให้บริการอย่างเป็นระบบ สะอาด อีกทั้งยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

คอยให้บริการอย่างเพียงพอ เช่น ที่นั่งคอยรับบริการ ห้องน้ำ ที่จอดรถ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ สุวณิช (2554) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพศึกษากรณีเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพในพื้นที่เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการให้บริการต่อผู้สูงอายุทุกคนในเขตเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่ที่มีปริมาณเพียงพอ เหมาะสม พร้อมให้บริการแก่ประชาชนและมีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพจนาน อินสว่าง (2557) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวม อยู่ในระดับดี เนื่องจากบริเวณที่นั่งมีความเหมาะสม มีเครื่องดื่มและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ สถานที่รับเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสะดวกในการเดินทางมารับ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย มีอุปกรณ์เครื่องมือในการให้บริการอย่างเพียงพอและมีป้ายข้อความบอกจุดบริการ ป้ายประชาสัมพันธ์มีความชัดเจน เข้าใจง่าย

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ รวมรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ และวิธีการได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ดังนี้

2.1 เพศ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพลภัทร อุไทย (2553) ได้ศึกษาถึงการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอบางบาล จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของพลภัทร อุไทย (2553) ได้ศึกษาถึงการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ในเรื่องเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน

2.3 สถานภาพ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิเดช ภูจิริง (2558) ได้ศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ประชาชนต่อการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกัน

2.4 ระดับการศึกษา เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพลภัทร อุไทย (2553) ได้ศึกษาถึงการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน

2.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

2.6 อาชีพ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ สุวดิษฐ์ (2554) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ ศึกษากรณีเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ แตกต่างกัน เนื่องจากอาชีพเป็นตัวกำหนดรายได้ของแต่ละบุคคลและอาชีพที่ต่างกัน ความคาดหวังและประสบการณ์ในการรับบริการย่อมแตกต่างกัน

2.7 แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

2.8 รายได้รวมต่อเดือน เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตาม รายได้รวมต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ สุวดิษฐ์ (2554) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ ศึกษากรณีเทศบาลตำบล เจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจ ต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท อาจมีความต้องการ ได้รับสวัสดิการ จากรัฐและการได้รับบริการในด้านต่าง ๆ มาก เนื่องจากมีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการยังชีพ

2.9 ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ของณัฐชานันท์ ระโส และคณะ (2554) ได้ศึกษาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระยะเวลา ที่ได้รับเบี้ยยังชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน

2.10 วิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ เปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำแนกตามวิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น ต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็น ต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชานันท์ ระโส และคณะ (2554) ได้ศึกษาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการ

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีวิธีการรับเบี้ยยังชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับดี ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาที่ดีขึ้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การดำเนินนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนนั้น ควรพิจารณาเรื่องการร้องเรียนหรือความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลัก ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ควรเล็งเห็นถึงความสำคัญในปัญหาของประชาชนเป็นหลัก และรีบดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ตลอดจนมีการวางแผนนโยบายเพื่อรองรับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในกรณีฉุกเฉินเช่นกัน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาผู้สูงอายุเป็นรายปี เพื่อให้ทราบถึงปัญหา ตลอดจนความต้องการของผู้สูงอายุ แล้วนำมากำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาสวัสดิการการรับเบี้ยยังชีพหรือสวัสดิการสังคมด้านอื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิ์รับเบี้ยยังชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ควรมีการสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุที่มีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนอย่างครอบคลุมและทั่วถึง เนื่องจากมีจำนวนผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก การคมนาคมไม่สะดวกหรือการติดต่อสื่อสารเป็นไปได้ยาก บางครั้งอาจทำให้ผู้สูงอายุบางรายมีรายชื่อตกหล่นและพลาดโอกาสในการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิ์รับเบี้ยยังชีพ
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ควรมีการแจ้งกำหนดวันการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพที่ชัดเจน โดยกำหนดวันจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นวันที่ 10 ของทุกเดือน หากตรงกับวันหยุดราชการหรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ให้เลื่อนวันจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นวันถัดไป ซึ่งสามารถแจ้งผ่านผู้นำชุมชนหรือกลุ่มสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นต้น
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ควรมีกระบวนการติดตามผลการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด มีการลงพื้นที่เพื่อสอบถามติดตามการได้รับเบี้ยยังชีพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่ได้รับเบี้ยยังชีพเกิดความไว้วางใจ และไม่รู้สึกรังเกียจ

4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลโบสถ์ควรมีการดูแลเอาใจใส่ผู้ได้รับเบี้ยยังชีพอย่างใกล้ชิด มีเจ้าหน้าที่ให้บริการตลอดเวลา ไม่มีพักกลางวัน โดยควรมีการสับเปลี่ยนเวลาในการรับประทานอาหาร เพื่อให้จะได้รองรับผู้ที่มาติดต่อขอรับเบี้ยยังชีพได้ตลอดเวลา

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก องค์การบริหารส่วนตำบลโบสถ์ควรมีการจัดทำป้ายขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพ ป้ายวิธีการขอใช้บริการอย่างชัดเจน เพื่อจะได้อำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนในการทำงานทั้งของเจ้าหน้าที่และผู้มาขอรับบริการ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกและได้ข้อเท็จจริงที่เป็นแนวทางในการนำมาปรับปรุงพัฒนาในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหา เพื่อจะได้นำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3. ควรมีการศึกษาถึงสวัสดิการอื่น ๆ ที่จะมีให้แก่ผู้สูงอายุตามความเหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุต่อไป

4. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้านอื่น ๆ ไม่เฉพาะเรื่องการของสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเท่านั้น เพื่อจะได้พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2541). *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). *พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). *พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2552*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). *การจัดสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับผู้สูงอายุและการวิเคราะห์บทบาทอำนาจหน้าที่ด้านการสงเคราะห์ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. เข้าถึงได้จาก http://www.dla.go.th/work/e_book/eb1/stan16/p2.pdf
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). *สรุปข้อมูล อบต ทั่วประเทศ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (ม.ป.ป.). *มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จารุพงศ์ พลเดช. (2546). การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการให้อำนาจปฏิบัติ. *วารสารการพัฒนาชุมชน*, 42(4), 13-18.
- จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์. (2530). การบริหารและการพัฒนาองค์กร. ใน *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการบริหารและพัฒนาองค์กร (หน่วยที่ 2)*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จูไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์. (2559). *ทฤษฎีองค์การว่าด้วยการบริหารจัดการ*. เข้าถึงได้จาก http://www.lms.cmru.ac.th/e_book/data/3/intro6.pdf
- ไชยวัฒน์ รัตนดาตยา. (2538). ประสิทธิภาพของการให้บริการของสำนักงานเขตชั้นกลาง กรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีสำนักงานเขตสวนหลวง. *วิทยานิพนธ์พัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาศังคม, คณะพัฒนาศังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*.

- ณัฐชยาน์ ระโส, วรพิทย์ มีมาก และประพิร์ อภิชาติสกุล. (2554). การศึกษาประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*, 5(2), 95-104.
- ทองทิพพา วิริยะพันธุ์. (2546). *มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร*. กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดีย บู้คส์.
- ทักษิณ ชินวัตร. (2545). *คำประกาศนโยบายและเป้าหมายการন্নรงค์ ปีแห่งการสร้างสุขภาพ* *ทั่วประเทศ*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์. (2545). การปฏิรูประบบการสู่การบริหารภาครัฐแนวใหม่. *วารสารดำรงราชานุภาพ*, 2(5), 6-7.
- ทัศนีย์ สุวดิษฐ์. (2554). *ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเบี้ยยังชีพ ศึกษากรณีเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอสรรพยา จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2533). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชมลวรรณ กาญจนางสาเวช. (2554). *ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพของกองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลบางแพ จังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัยวิทยาลัยทองสุข.
- นิตา ชูโต. (2527). *การประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.
- เนตร์พัฒนา ขาววิราช. (2546). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กเพรส.
- บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์. (2555). *พัฒนาการของนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในประเทศไทย*. *วารสารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*, 8, 18-32.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- ปาริชาติ ศิริชะค่า. (2557). *คุณภาพการให้บริการในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองสนั่นราษฎร์ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). *การวิจัยประเมินผล*. กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร.
- พจนา อินสว่าง. (2557). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยทองสุข.

- พลภัทร อุทัย. (2553). *การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภรณี มหานนท์. (2529). *การประเมินประสิทธิภาพขององค์การ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ภัทรวดี ซอกคุดลย์. (2557). *การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ภาวिका ชาราศรีสุทธิ. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริการการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนทิรา บุญเรือง. (2554). *ความพึงพอใจของผู้มารับบริการตามโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลวังตะคร้อ อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยทองสุข.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2530). *การวางแผนนโยบายโครงการและการบริหารโครงการ*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มัทนาพร สุวรรณเรือง. (2536). *ประสิทธิผลของการนำนโยบายป้องกันปราชญ์คัดเลือกตั้งของโครงการ ท.ม.ก. ไปปฏิบัติ: กรณีวิจัยปฏิบัติการเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2554). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- ระพีพรรณ คำหอม. (2547). *โครงการการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฤทธิเดช ภูจิริง. (2558). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโคกดินแดง อำเภอโคกดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2559). *แนวความคิดและทฤษฎีทางการจัดการ*. เข้าถึงได้จาก <http://fms.vru.ac.th/research/vorapot/A7-2.pdf>
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2545). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์ องค์การศึกษไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์พิสูทธิ์.
- วุฒิชัย จ้านงค์. (2530). การผสมผสานปฏิบัติการเพื่อผลิตภาพ. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 2, 255-269.
- เวนิช สีดี. (2555). *การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา เทศบาลตำบลตรอน จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สมคิด บางโม. (2545). *องค์การและการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). *หลักการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.). (2555). *แผนยุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.).
- สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2552). *ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย หลักเกณฑ์การจ่าย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552*. เข้าถึงได้จาก http://www.oppo.opp.go.th/pages/law/law_06.html
- สุภาภรณ์ โฉมฉิน. (2554). *สัมฤทธิ์ผลของโครงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สุมนทิพย์ ภิรมย์กิจ. (2552). *การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครอง, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2543). *การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร*. กรุงเทพฯ: จามจุรี.

- สุวรรณณี ประมาณ. (2552). *การประเมินโครงการสวัสดิการเบี่ยงชีผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- โสภานาคสะโร. (2555). *ความคิดเห็นของผู้บริหารระดับต้นและพนักงานระดับปฏิบัติการที่มีต่อการจัดการตามหลักการจัดการของ Henri Fayol: กรณีศึกษา บริษัทิตาชิ โกลบอล สเตอร์เจก เทคโนโลยีส์ (ประเทศไทย) จำกัด*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์. (2559). *แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2559-2561*. ชลบุรี: องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์.
- อรุณ รักธรรม. (2525). *ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่: การบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เอนก ณ นคร. (2538). *ประสิทธิผลการปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร*. ภาคนิพนธ์พัฒนาสังคมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Barnard, C. (1956). *An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Bartol, K. M., & Martin, D. C. (1991). *Management*. New York: McGraw-Hill.
- Bovee, L. C. (1993). *Management*. New York: McGraw-Hill.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological test* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Dale, E. (1968). *Management: Theory and practice*. New York: McGraw-Hill.
- Etzioni, A. (1964). *Modern organizations*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Fesler J, W., & Kettl, D. F. (1991). *The politics of the administrative process*. New Jersey: Chatham House.
- Griffin, R. W. (1999). *Management*. Boston: Houghton Mifflin.
- Holt, R. C. (1993). Very simple classification rules perform well on mostly commonly used datasets. *Machine Learning*, 11(1), 63-90.
- Koontz, H., & Cyril, O' Donnell. (1972). *Principle of management: An analysis of managerial functions*. New York: McGraw-Hill.
- Schein, E. H. (1970). *Organizational psychology* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- The grolier international dictionary. (1992). Danbury, CT: Grolier.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis* (3rd ed.) New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งผลการสำรวจครั้งนี้ จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานสนองต่อความต้องการของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ต่อไป

1. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ตรงคำตอบที่ท่านต้องการ หรือเติมคำในช่องว่างให้สมบูรณ์
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาตอบคำถามเหล่านี้โดยทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. 60-69 ปี 2. 70-79 ปี
 3. 80-89 ปี 4. 90 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ 1. โสด 2. สมรส
 3. หม้าย 4. หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา 1. ไม่ได้เรียน 2. ประถมศึกษา
 3. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า 4. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 5. สูงกว่าปริญญาตรี

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว

☐ 1. อาศัยอยู่คนเดียว	☐ 2. 2-3 คน
☐ 3. 4-5 คน	☐ 4. 6-7 คน
☐ 5. 8-9 คน	☐ 6. 10 คนขึ้นไป

6. อาชีพ

☐ 1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ	☐ 2. เกษตรกร
☐ 3. ค้าขาย	☐ 4. รับจ้างทั่วไป
☐ 5. หัตถกรรม	☐ 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ

☐ 1. ไม่มีรายได้อื่น	☐ 2. ได้รับจากบุตรหลาน
☐ 3. ได้รับจากญาติ	☐ 4. เงินปันผลหรือดอกเบี้ย
☐ 5. ค่าเช่าที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	☐ 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. รายได้รวมต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 2. 5,000-10,000 บาท
☐ 3. 10,001-15,000 บาท	☐ 4. 15,001-20,000 บาท
☐ 5. 20,001-25,000 บาท	☐ 6. 25,001 บาทขึ้นไป

9. ระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ

☐ 1. น้อยกว่า 1 ปี	☐ 2. 1-2 ปี
☐ 3. 3-4 ปี	☐ 4. 5 ปีขึ้นไป

10. วิธีการรับเงินเบี้ยยังชีพ

- 1. รับผ่านบัญชีตนเอง
- 2. มอบอำนาจให้คู่สมรสรับแทน
- 3. มอบอำนาจให้บุตรรับแทน
- 4. มอบอำนาจให้ญาติรับแทน
- 5. มอบอำนาจให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับแทน
- 6. มอบอำนาจให้กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้านรับแทน
- 7. มอบอำนาจให้คนรู้จักรับแทน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

โปรดทำเครื่องหมายลง ✓ ในช่องว่าง ที่ตรงกับประสบการณ์หรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ						
1.1	การประชาสัมพันธ์การรับ ขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิที่มีความชัดเจนและ ทั่วถึง					
1.2	การสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุที่มีสิทธิขึ้น ทะเบียนมีความครอบคลุม และทั่วถึง					
1.3	การชี้แจงถึงขั้นตอน วิธีการ ระเบียบ กฎหมาย การขึ้นทะเบียนขอรับเงิน เบี้ยยังชีพมีความชัดเจน					
1.4	ประกาศเผยแพร่ชื่อผู้มีสิทธิที่ได้รับเบีย ยังชีพผู้สูงอายุหลังจากปิดรับขึ้น ทะเบียนแล้ว					
1.5	ระบบรับขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงิน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความถูกต้อง					
1.6	ช่วงเวลารับขึ้นทะเบียน มีความเหมาะสม					
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ						
2.1	การแจ้งกำหนดวันการจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพ					
2.2	การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่ กำหนด					

ข้อ	การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
2.3	วิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพโดยผ่าน บัญชีธนาคารมีความเหมาะสม					
2.4	ท่านมีความพึงพอใจกับการจ่าย เบี้ยยังชีพ					
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน						
3.1	กระบวนการติดตามผล การเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างใกล้ชิด					
3.2	ผู้นำชุมชนประสานงาน การดำเนินงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล วัดโบสถ์กับผู้สูงอายุในพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง					
3.3	ต้องการให้มีหน่วยงานภายนอก ตำบลออกติดตามผลการจ่าย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์						
4.1	เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพ ให้บริการโดย ไม่เลือกปฏิบัติ เอาใจใส่ กระตือรือร้นในการให้บริการ					
4.2	มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอยู่บริการ ตลอดเวลา					
4.3	เจ้าหน้าที่มีเพียงพอ ในการให้บริการ					

ข้อ	การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
5.1	เอกสารแนะนำให้ความรู้ในการรับ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
5.2	ป้ายบอกขั้นตอน วิธีการใช้บริการ อย่างชัดเจน					
5.3	สถานที่ให้บริการขององค์การ บริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ มีความสะอาดและเป็นระเบียบ					
5.4	สิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอ ได้แก่ ที่นั่งคอยรับบริการ ห้องน้ำ ที่จอดรถ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

.....

ขอขอบคุณที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ค่า IOC ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

ค่า IOC จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อที่	การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (ค่าเฉลี่ย)
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ด้านการขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ					
1	การประชาสัมพันธ์การรับขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิมีความชัดเจนและทั่วถึง	1	1	1	1.00
2	การสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุที่มีสิทธิขึ้นทะเบียนมีความครอบคลุมและทั่วถึง	1	1	1	1.00
3	การชี้แจงถึงขั้นตอน วิธีการ ระเบียบ กฎหมาย การขึ้นทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพมีความชัดเจน	1	1	1	1.00
4	การประกาศเผยแพร่ชื่อผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุหลังจากปีรับขึ้นทะเบียนแล้ว	1	1	1	1.00
5	ระบบรับขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความถูกต้อง	1	1	1	1.00
6	ช่วงเวลารับขึ้นทะเบียนมีความเหมาะสม	1	1	1	1.00
2. ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ					
1	การแจ้งกำหนดวันการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ	1	1	1	1.00
2	การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่กำหนด	1	1	1	1.00
3	วิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ โดยผ่านบัญชีธนาคารมีความเหมาะสม	1	1	1	1.00
4	ท่านมีความพึงพอใจกับการจ่ายเบี้ยยังชีพ	1	1	1	1.00

ข้อที่	การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC (ค่าเฉลี่ย)
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
3. ด้านการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน					
1	กระบวนการติดตามผลการเบิกจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด				
2	ผู้นำชุมชนประสานงานการดำเนินงาน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุระหว่างองค์การบริหาร ส่วนตำบลวัดโบสถ์กับผู้สูงอายุในพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง				
3	ต้องการให้มีหน่วยงานภายนอกตำบล ออกติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ				
4. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์					
1	เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพ ให้บริการ โดยไม่เลือกปฏิบัติ เอาใจใส่ กระตือรือร้น ในการให้บริการ				
2	มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอยู่บริการตลอดเวลา				
3	เจ้าหน้าที่มีเพียงพอในการให้บริการ				
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
1	เอกสารแนะนำให้ความรู้ในการรับเบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุ				
2	ป้ายบอกขั้นตอนวิธีการใช้บริการอย่าง ชัดเจน				
3	สถานที่ให้บริการขององค์การบริหาร ส่วนตำบลวัดโบสถ์มีความสะอาดและเป็น ระเบียบ				
4	สิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอ ได้แก่ ที่นั่งคอยรับบริการ ห้องน้ำ ที่จอดรถ				

ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม เรื่อง การบริหารจัดการเบียร์ยังชีพ
ผู้สูงอายุ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม							
ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก
1	0.768	6	0.579	11	0.744	16	0.597
2	0.323	7	0.383	12	0.451	17	0.456
3	0.595	8	0.745	13	0.609	18	0.775
4	0.616	9	0.645	14	0.591	19	0.552
5	0.397	10	0.430	15	0.744	20	0.635
Cronbach's alpha = 0.921							

ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ข้อคำถามที่ดีควรมีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.20 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.921